

Laisvoji Lietuva

Issue Jan 25
6443 So. Ashland
Chicago 29, Ill

2 CENTS

TRAKŲ PILIS — Lietuvos galybės palikuonis.

O vis dėlto kažkas negerai

Liečia mus visus

Jurgis Voldemaras

Vien Chicago mieste yra daugiau gyventojų, nei visoje Lietuvoje. Neįskaitant mūsų tauta. Praeityje galinga ir didelė Lietuvos valstybė paliko viena iš mažiausių Europoje, šiandien okupuota ir naikinama.

Nepalankios geografinės sąlygos ir kitos priežastys privedė mus prie to. Amžinai skriaudžiami didžiųjų kaimynų, tremiami, kalinami ir žudomi. Ypač skaudžiai mus palietė istorijos ratas II-ojo pasaulinio karo begyje. o karo pabaiga atnešė dar sunkesnius laikus.

Atrodytų, kad tų visų nelaimių akyvaizdoje lietuviai turėtų tapti lyg kareiviai fronte, kurie, suglaudę pečius, siekia vieno ir to paties tikslo. Ar pavojų akyvaizdoje kareiviai klausia vienas kito: kas tu per vienas? kokias priklausi partijas? Jeigu ne mano, šaudyk pats vienas, o aš eisiu į kitus apkasus.

O mes klausiamo. Po Didžiojo karo atgimusi Lietuvos laisvę pagimdė tiek visokių partijų, sąjūdžių, grupių ir panašiai, kad Jungtinės Amerikos Valstybės ar Didžioji Britanija prieš mus atrodė lyg vakar gimęs kūdikis.

Artinantis antrajai bolševikų invazijai apie 3% lietuvių pabėgo į užsienius. Pirmiausia, žinoma, pabėgo tie, kurie kitus ragino pasilikti. Po tiek visokių pergyvenimų, nelaimių, nutarėmė, kad laikas pradėti organizuoti iš naujo ir vieningai stoti į kovą už Lietuvos išlaisvinimą.

Optimistai bandė pranašauti, kad dabar tikrai užmiršome kadais tarpusavy vykusias rietenas ir visi — ir katalikai, ir "cicilikai", ir "kruvinojo" Smetonos ir "fašisto" Voldemaro pasekėjai suras bendrą lietuvišką kalbą.

O, kaip jie klydo. Įvyko kaip tik atvirkščiai nei buvo pranašauta. Visos iš Unros,

o vėliau iš Iro gaunamos kolorijos, priedu Amerikos lietuvių suaukoti pinigai nuėjo kalbant ir nesikalbant, darant ir nepadarant, garsiai šaukiant ir negaržiai vienas kita šmeiziant. Paskutiniu laiku mūsų tarpe niekad tikrai nebuvo vienybės sukrėtė dar vienas smūgis: nuo bendro katalikiškų grupių kamieno nulūžo ir nukrito dar netaip seniai sužaliavusi šaka — Lietuvos Frontas. Skaudžiausiai tai, žinoma, palietė juos pačius, bet ir visą lietuvių visuomenę labai nemaloniai sukrėtė.

Si šaka nulūžo netyliai, ne be triukšo. Frontininkai net išstojo iš Vliko, išskilingai deklaravę, kad Vlikas neatstovauja lietuvių tautos, kad Vlikas, tai nėra jokia rezistencija.

Na, dėl to tegul kiti ginčijasi. Gal ir teisybė sako frontininkai. Bet kaip galima teršti lizdą, kuriame pats esi taip ilgai tupėjęs.

Pakol p. Brazaitis buvo vienas svarbiausių Vliko šulų, šis komitetas buvo ir seimas, ir vyriausybė ir net nustatė, kaip turės tvarkytis atgimusi Lietuvos valstybė. Štai ką rašo frontininkų atstovas Leonas Prapuolenis "I Laisvę" nr. 1:

"...1945 m. liepos 3 d. buvo pasirašytas Vliko grupių susitarimo protokolas, pagal kurį išlaisvintoji Lietuva bus demokratine respublika; kol bus suaukintas seimas, bus valdoma pagal Vliko priimtus laikinus konstitucinius nuostatus; Vlikas iki seimui susirenkant kontroliuos vyriausybę ir vyriausybę privals Vliko pasitikėjimo." (Atmerktomis akimis, 19 pusl.).

Jeigu su tokiu protokolu frontininkai sutiko, reiškia neabejojo, kad Vlikas tikrai atstovauja lietuvių tautą.

(Nukelta į 3 psl.)

POLITIKOS FAKTAI (Skubančiam Skaitytojui)

Sovietai

● Sovietai dar neturi visų "kozyrių".

Sovietai pasiūlė Berlyno konferenciją atidėti iki sausio mėn. 25 dienos. Pirmiau buvo numatyta sausio 4 d. Vakarami apgalvesti ir paskirti su tuo Sovietų siūlymu sutiko. Sovietams matomai buvo dar permaži laiko Prancūziją "atatin-kamai" paruošti ir Indo-Kiniją "priebrendinti" taikos deryboms. Korėjos taikos klausimo "kozyrius" Sovietams atrodo dar permaži vakarams nu-gazdinti.

● Nori, kad vien tik Sovietai turėtų atominę bombą.

Pasaulis labai nudžiugo, kai Amerikos Prezidentas pasiūlė Sovietams sudėti į vieną kruvą visą atominę energiją ir ją naudoti tik pasaulio pažangos reikalmis. Jokiu būdu ne karo. Sovietai, kiek paspyrė, taip pat su tuo sutiko. Pasaulis dar labiau nudžiugo. Bet Sovietai labai "lo-giški" Jeigu jau siūlo nevertoti atominę bombų karo reikalmis, tai reikia tuoju uždrausti jų gamybą. Ir esančias bombas sunaikinti. Ir tik tada pradėti derybas. Ir tas būtų gerai. Bet reikia gi, kad kas nors turėtų teisę patikrinti, kad ir Sovietai tokius nutarimus vykdo. Su tuo tai Sovietai negali sutikti. Sovietai — jie sako — yra suverainė valstybė ir negali leisti, kad kas nors važinėtų po jų kraštą ir tikrintų. Taip Sovietai jau senai kalba. Tai gi ar tik ne per anksti pasaulis nudžiugo?

● Kodėl Malenkovas toks ištikimas komunizmui?

Jau iš senų laikų Rusijoje buvo tokia sekta, kurios nariai, naujagimiai vyrai buvo sterilizuojami-kas-truojami: Tokie vyrai (vadinami "ev-nuchai") pasižymėdavo savo didele ištikimybe ir atkaklumu. Jie buvo sandomi tokiems darbams, ar pareigoms, kur tokios savybės yra bū-tinos. Eina tvirtinimai, kad ir Ma-lenkovas yra gimęs tokios sekto-s sektos šeimoje. Malenkovo šeimyni-s gyvenimas, todėl, esąs taip pa; apgaubtas paslaptimis.

Indokinija

● Raudonieji laužia paskutinę užtvartą.

Raudonieji Indokinijos sukilėliai pradėjo smarkią ofensyvą tenai. Jei-

gu Indokinijos gynyba sugniūš, tai bus sunaikinta paskutinė užtvarta prieš raudonųjų įsigalėjimą visoje Azijoje. Sukilėliams talkininkauja raudonieji kiniečiai ir Maskva. At-rodė, kad Krenilius nori susidoroti su Indokinija dar prieš numatyta Berlyno konferenciją.

Korėja

● Nei suvienijimo, nei taikos nematyti.

Amerika atšaukia savo kariuo-menės divizijas iš Korėjos. Raudonieji kinai labai skubiai stiprina-si šiaurės Korėjoje. — gabenama civilius gyventojus iš Kinijos ir apgy-vendina šiaurės Korėjoje. Kalbos apie taikos konferenciją aptilo. Spe-jama, kad tą klausimą ims iš "tvarkyti" Sovietai Berlyno konferencio-je.

Prancūzija

● Ir Prancūzija gąsdina Ameriką.

Amerikos užsienio ministeris pa-gazdino Prancūziją, kad Amerika gali nutraukti finansinę pagalbą Prancūzijai ir atitraukti Amerikos kariuomenę iš Europos, jeigu Pran-cūzija dar ilgai neapsisprės, ar de-lis prie Europos apgymino. Pran-cūzija turi taip pat nemažą "ba-vybą". Prancūzija gali padaryti toki-ą taiką Indokinijoje, kuri atvertų rau-doniesiems vartus į visą Aziją.

Azija

● Nori pagimdyti Azijai naują Tito.

Europos diplomatai gan džiau-giasiai, kad Europoje atsirado bolše-vikas diktatorius, kuris ne tik nėra paklusnus Kreniliui, bet atvirai eina prieš Maskvą. Tai Tito Jugoslavijo-je. Jau yra sena idėja — padaryti iš raudonosios Kinijos antrą Tito. Mat, visi puikiai žino, kad Maskva nori būti Azijos valdovu, bet to paties tikslo siekia ir raudonieji Kin-ijos ponai. Kai kam atrodo, kad Ko-rėjos taikos derybos gali sudaryti gerą progą tokį Tito Azijoje sukurti. Sukurti tai sukurti, bet kiek lais-vųjų tautų už tai reikės nužudyti?

V. D. Karo Muziejaus kampelis Nepriklausomos Lietuvos žmonių darbo vaisius.

POLITINĖ APŽVALGA

KAZYS VERZIKAS

ATOMINIO KARO LAIMĖJIMAS BE ATOMO

Tautų vergijos "patvirtinimas"

Berlyno konferencija gali atverti kelią tam

● Kodėl Sovietai staiga panoro derėtis?

Dar visai neseniai Sovietai buvo labai griežtai ir šurkščiai atmetę vakary sąjungininkų kvietimą derė-tis Šveicarijoje. Bet štai, prieš pat Bermudų konferencijos pradžią, So-vietai pasiūlė derėtis patys. Netgi, be ypatingų sąlygų.

Amerikos Prezidento siūlymą pa-sidalinti atominėmis paslaptimis so-vietų diplomatai iš pradžių pavadi-no karo kurstymu. Žinoma, neofici-ališkai, privačiose kalbose. Gi prieš pat Kalėdas Sovietai parašė Ameri-kai laisvą, neprastal mandagų ir net su dideliais komplimentais pa-čiam Prezidento asmeniui.

Kas ten, Kreniliuje, nutiko? — "Naujas kursas?"

Atrodo, kad ne. Juk per antrąjį karą Sovietai taip pat pradėjo tuo, kad sudarė karo sutartį su Hitleriu ir puolė kitus kraštus. Tik po to So-vietai susidarė vakary demokratų "ginejaus" ir už tai laimėjo milijar-dinius turis ir 800 milijonų vergų — buvusį lietuvių tautų ir nepriklausomų valstybių.

Tam karui pasibaigus Sovietai vėl pakartojo hitlerišką taktiką. Ko jie tik nepridarė. Ir puolė (savo sa-telitų rankomis ir kūnais) kitus kraštus, organizavo streikus ir su-killimus, vogė kitų valstybių paslap-tis, kitų valstybių aukščiausiose vie-tose prisodino savo šnipų, sukomp-romitavo aukštus valdininkus, nei-prezidentus, suorganizavo karo be-laisvųjų barbariškus nukankinimus iki mirties ir t. t. Ir vis dar grąšina karu, ir ne bet koku — atominiu.

Visas laisvasis pasaulis pavargo, jau ikyrėjo. Pradėjo, nors ir labai nenoromis, organizuotis ir ruošti karui — apsigynimui nuo arčiau-čio Sovietų puolimo. Tas pasiruši-mas karui, o ypač Amerikos atomi-nės bombos ir kiti atominiai ginklai Sovietams pradėjo kelti nemaž rū-pesių. Iš kitos vėl gi pusės Sovietai žinojo ir žino, kaip visas laisvasis pasaulis nenori karo, kaip norėtų už bet kokią kainą nuo Sovietų karo atsipirkti. Tad argi Sovietams ne-gali atrodyti, kad jau atėjo geras momentas derėtis ir be karo daug laimėti. Ir dar visam pasauliui pa-demonstruoti, kokie jie geri ir tai-kingi. Visai panašiai, kaip per pra-eitą karą Sovietai kad darė.

● Specialiai dėl atomo.

Sovietai sutiko derėtis dėl atomi-nės energijos, svarbiausia dėl to, kad nebūtų vartojami atominiai ginklai karo atveju. Čia reikalas labai aiš-kus. Juk kol kas vienintelė laisvojo pasaulio kariška persvara prieš So-vietų milžiniškas armijas, yra ato-miniai ginklai. Tai kogi Sovietai galėtų labiau norėti, negu uždrausti tuos ginklus vartoti? Ir dar kitas Sovietų labai trokštamas dalykas, tai "slapti — draugiški" pasikalbė-jimai su vakary valstybių vyriausy-bių galvomis. O juk apie atominis reikalus ir patys vakarai jau sutin-ka kalbėti ir privačiai ir slaptai. O per tokias kalbas paprastai Sovietai daugiausia laimi. Niekas negirdi, nie-kas neprotestuoja. O kai sutaria, tai jau "per vėlu" — reikia būti "są-žiningiems" ir vykdyti, kas sutarta.

● Ko jie gali reikalauti, ką jie gali duoti už tai?

Svarbiausias, žinoma, Sovietų tro-škimas yra, kaip nors "taikiu būdu" sulikviduoti vakary pasaulio, tikriau sakant Amerikos, atominę persvarą. Tai pagrindas. Antras dalykas, su-trukdyti vokiečių ginklavimą ir ben-drai suardyti Europos gynybos su-organizavimą. Šių dalykų, iš esmės, Sovietams ir užtektų. Atominį karą Sovietai laimėtų ir be vienos atomi-

nės bombos. Žinoma, kai kurie "prie-dėliai" Sovietams savaime ateitų. — Pavyzdžiui, raudonosios Kinijos pri-pažinimas ir sudarymas penkių galybių (penktoji būtų raudonoji Ki-nija), kurios sutvarkytų pasaulio reikalus ir užtapsduotų amžiną taiką. Kas gi tokiose sąlygose ga-lėtų mėginti "drumsti taiką" ir nors vienu žodžiu užsiminti apie pavertę tautų nors ir popierinį laisvinimą? Žinoma, vakarams tai būtų menkas tik "priedėlis" prie dovanų Soviet-tams. Bet gi, Sovietams tai būtų "užtapspaudavimas" 800 milijonų vergų. Aišku.

Ką gi duotų Sovietai už tai? — Duotų taiką Korėjoje, duotų taiką Indokinijoje. Bendrai, tūla įaika la-bai nustramintų, leistų taiką, kaip reikals, nusiginkluoti ir sustabdyti ginklų gamybą. Dėl to kai kur su-sidarytų ta Sovietų trokštama ūkie krizė. Bet tai dar ne viskas. Sovietai leistų prekiauti Moketu, bent iš pra-dės. O kas gi ten siūlo, kad duotų per-duoti žemę? Ypač jei blogėtų lau-ka. O Sovietams gi reikalingos prekės. Ir civiliniam vartojimui ir ka-riskos. O niekas gi žmonių taip ne-suurtina, kaip prekyba. Prekybiniai reikalai dažnai nulemia ir svarbius, net gyvybinius, politinius klausimus. Tiesa, toks "draugiškumas" su Sovietais gali taip greit nesigauti. Dėl to gali prireikti metų ir kitų de-tyrių. Bet jau pačios derybos eitu Sovietų naudai.

● Ar Amerika gali su tuo sutikti?

Daug kas tokiu klausimu įdomau-jasi ir svajoja, kad Amerika pažista Sovietus ir nesiduos vedama į sovie-tiskus spastus. Tas tai teisybė. Bet atsiminkime vieną dalyką. Ameri-kos svarbiausieji karo sąjungininkai Europoje. Sovietai tuos sąjungininkus visap vilioja ir žada visokių ge-rybių. Amerika, sugriežtinama sa-vo politika, ne tik rizikuotų tuos są-jungininkus pakreipti į Sovietus, bet ir blogiausia atveju, nustoti karo bazių Europoje, nustoti uostų Euro-poje ir, ko gero, ir tų žmonių ir jų žemių, kurios būtų gyvybinių svar-bios karo atveju. Tai ir gali būti svarbiausioji priežastis, kodėl Ame-rika leistos ir ilgas ir viešas ir siaptas derybas su Sovietais.

Okupuotoje Lietuvoje

— K. Naumiestyje 1950 mt. pradė-ta, bet 1953 mt. dar neįpusėta Kul-tūros namų statyba.

— Vilniaus valstų ir daržovių perdirbimo fabrike dirba Vansovičiai, A. Umbrasaitė, Zyklytė, Gumeniuk ir kiti.

— Telšų rajono Duseikių plytinės direktorius Andžius, inž. Marcinke-vičius ir buhalteris Strelius barami dėl biogos organizacijos.

— Ignalino rajone "Tiesos" kolūkie-pirm. yra Cepulis.

— Kalvarijos "Trakėnų" kolūkie-pirm. yra S. Zavistauskas. Ten prie-varta dirba A. Dzinkevičius, A. Bu-dionis, A. Burdulis ir kt.

— Kretingos rajono "Zemaitės" vardo kolchozo viršininku yra Gūžė.

— Varenos Kultūros namų salė labai nešvari. Jai vadovauja Vyšniau-skas.

— Vilniaus geležinkelio prekybos stoties rajone nėra spaudos kiosko.

— Šiauliuose turgus vyksta nau-jai pavadintų Tarybų ir V. Kapsuko gatvių kampe. Ten vyksta didelė spekuliacija. Panašų spekuliacijos vietų mieste yra ir daugiau.

— Kelmės kolūkiečiai Atkocaitis, Kasperavičiūtė, Ambrulytė ir dirba po 300 — 480 darbdienių. A. G.

□ Algirdas Landsbergis yra naujasis "Draugo" bendradarbių klubo laureatas, 1000 premiją laimėjęs už romaną "Kellonė".

Iškilmų metu jaunąjį laureatą sveikino ellė organizacijų, bet gražiausia kalbą pasakė pats Alg. Landsbergis.

Mes nuo savęs nuosirdžiai sveikiname jaunąjį rašytoją, taip staiga atsikėjęs tokio pripažinimo.

Kaip žinome, pirmuosius du "Draugo" bendradarbių klubo konkursus yra laimėjęs Jurgis Gilauda, iki to laiko taip pat buvęs "nepopuliariųjų" rašytojų sąrašė.

Is to prašosi maloni išvada, kad į lietuvių kultūrinį pasaulį skverbiasi naujieji vardai, naujieji vadovai. Neveiklesniu visad nustelbia — darbštieji.

□ Ievos Radvilaitės straipsnį is "Laisvosios Lietuvos" paminėjo ir citavo "Argentino Lietuvos Balsas" Nr. 986.

□ Argentinos universitetuose, kaip praneša "ALB", diplomus gavo bent 10 lietuvių: Bukevicius, Krapovickas Pr., Krapovickas Ant., J. Stanekus, Krapovickas Petr., Jakimavicius, Vileinskas, R. Mustelkis, Fjalkauskas. Dabartinu metu Argentinos universitetuose studijuoja arti 100 lietuvių studentų — studencių.

Mes neturime žinių, ar tie lietuvių studentai yra susiorganizavę. Galėtų daug ryškiau lietuviškai pasireikšti veikdami kaip solidarūs vienetai, kaip organizacija. Tada būtų lietuvių vienetas aukštesiose Argentinijos mokyklose ir daugeliu reikšmingu atveju galėtų pareikšti savo mintį ir nuomonę, savo profesoriams ar kolegoms argentiniečių intelektualams.

Būtų gražu, kad JAV-se veiktanti Liet. Studentų S-ga užmegstų ryšius su Argentinijoje esančiais kolegomis.

ir bendradarbiautų su jais.

□ Juozas Švaisas, rašytojas, N. Metų proga "Draugui" pareiškė labai sveikintinų minčių apie kritiką, ar gal tiksliu pavadinus, "kritiką". Jis, tarp kitko, sako:

"Nežiūrėma, ką ir kaip padarė, bet tuojau — kas? Mūsų ar ne mūsų žmogus? Pirmuoju atveju nuzalatiija, antruoju — sudrapalija. Bet taip išdirba, kad net ir ne vidutinio-kuil atšaldo entuziazmą viešai besireikšt. Kaž koks sadistiškas pasitenki nimas daugelį apsedo ko imantriau ir ko skaudžiau iskoneveikti. Irgi savos rūšies rungtynes!

Nepriklausomybės laikais daug geresnėse sąlygose gyvenom ir dirbom, bet tokio nihilizmo ir aržiaus neigimo gėbuvo".

Ir toliau rašo: "Rezultate — grandu. Sparnuotaisi mūsų Pegasas jau be sparnų ir kuino pavidaļu velkaš didmiesčio gatvėmis. Kolegos — menininkai, kultūrininkai — drovisi vienas su kitu susitikti. Nejauku. Tik aplinkybių suvesti ir jau su "dūminėm" akim prieina kartais vienas prie kito ir sako: "Turbūt labai pyksti, kad taip smarkiai sudirbau? Na, nepyk — atleisk, broliu." Malonus dalykas: išdirba viešai, o atsiprašinėja tyliai, slaptinai".

Nuo savęs norisi pridėti, kad ta žiauri lietuviška neapykanta, kaip balsusis devyngalvis, yra apsedęs labai dideli skaičių rašėjų. Jie valduojasi daug nusimana, bet pagležiōs pilna plunksna parodo tik savo nesubrendimą, piktavališkumą ir dažniausiai tuo stengiasi nuslėpti savo nenusimanymą apie kalbamąjį reikalą.

Labai galia, kad tokie silpni ir nepagrįstai kandūs rašpalakiai randa pritarimo kai kuriose redakcijose.

Alg. Gustaitis.

Sovietai nužudė Antaną Miškinį

Mėnesinis Vokietijoje leidžiamas antibolševikinis žurnalas "A. B. N.", leidžiamas vokiečių, anglių ir prancūzų kalbomis, savo 1954 mt. sausio — vasario mėn. Nr. 1 — 2 duoda įdomų J. Gyčio parašytą straipsnį apie šiandienę Pabaltijos padėtį.

Ten, tarp kitko, rašoma, kad 1944 mt., vokiečių armijai subraškėjus, Lietuvoje spontaniškai susidarė apie 30,000 lietuvių partizanų daliniai, veikę prieš bolševikus visoje Lietuvoje. Šių rezistentų išlikę daliniai ir dabar tebeveikia artimam ryšyje su UPA ir kitų tautų rezistenciniais sąjūdziais.

Tai yra drąsi ir heroiška kovą. Žinomas lietuvių generolas Pečiulis, ukrainiečių tautinis didvyris Taras Cuprinka ir daug kitų didvyrių veikia ir gyvena dėl savo tautų.

Iš Rusijos atvežti mokytojai ir kitokie rusifikatoriai naikina ir bolševikina Pabaltijo tautų mokslą, literatūrą, muziką, meną, teatrą.

Nepaprasti reiškiniai Sovietų literatūros gyvenime

Pranešimais iš Maskvos, žurnalas "Znamia" gruodžio numeryje įsidėjo gana keistą Ilja Ehrenburgo straipsnį. Iš jo matyti, kad sovietų literatūros tarpe viskas pakibo aukštyn kojom.

Kas ligi šiol buvo laikoma mirtina nuodėme, dabar jau gera, sektina. Ehrenburgas skelbia tokius tvirtinimus, už kuriuos dar neseniai jo paties sutikimu tarybiniai rašytojai galėjo būti šaudomi ar į Sibirą tremiami.

Ką rašo Ehrenburgas? Jis tame straipsnyje tiesiai sako, kad rašytojai Sovietų Sąjungoje, girdi, gyvena nelaisvėje ir esą priversti vykdyti biurokratų nurodymus, užuot laisvai pasirinkę temas ir išreiškimo formas. Dar daugiau: "Ehrenburgas rašo, kad net carinėje Rusijoje rašytojai turėjo daugiau laisvės, negu Sovietų Sąjungoje."

Toliau pažodžiui rašo: "Aš negaliu suprasti kai kurių literatūros kritikų, kurie rašytojams prikiša, kam jie nerašo romanų apie Volgos Dono kanalą, apie tektiles pramonės pažangą ar apie kovą už taiką. Ar ne vertiau peikti tuos uolius autorius, kurie visas tas įsakytinai sukurtas knygas rašo be įkvėpimo ir įsijautimo? Vienas geras romanus yra daugiau vertas, negu šimtai pagal užsakymą atliktų blogų romanų. Romanams rašyti negalima taikyti to paties masto, kas imanoma batsiuviams pasakyti".

Ehrenburgas sąmoningai užmiršo pridurti, kad ir jis pats lig

Lygiai greta naikinama ir tų tautų religija: katalikų bažnyčia Lietuvoje ir evangelikų Estijoje ir Latvijoje. Iš 10 lietuvių vyskupų beliko vienintelis Paltařokas ir raudonasis "kardinolas" Stankevičius. Iš 1940 metais buvusių 1,600 kunigų, šiandien Lietuvoje tėra mažiau negu 300.

Lietuviai kunigai, ištremti į Sibirą, turi dirbti sunkiausius darbus ir dažnai baisiai mušami.

Lietuvių katalikų rašytojai Strazdelis, Baranuskas, Maironis yra subolševikinti. Naujieji autoriai privalo rašyti pagal komunistų ideologiją. Gabusis lyrikas Antanas Miškinis buvo nužudytas, jam atsisakius bolševikiškai kurti.

Šiuo laiku Pabaltijo valstybėse nesą daugiau savos kultūros. Tos valstybės yra pavergtos ir viskas yra persunkiamas bolševikiška propaganda, melu ir skurdū — baigia straipsnį J. Gytis "A. B. N." žurnale. A. G.

KUR BOLŠEVIKAI RANDA GROŽI?

Vilniaus radijas pranešė, kad Pabradės knygynai įvykdė metinį planą. Esą žemės ūkio ir grožinės literatūros parduota už 127,000 rbl., tai yra 27,000 rbl. daugiau, negu pernai.

Ką bolševikai laiko grožine literatūra, matyti iš tolimesnio pranešimo. Esą, jau lapkričio mėn. darbo žmonės įsigijo apie 1,000 brošiūrų, kuriose atspausdinta partijos 19-to suvažiavimo ir rugsėjo mėn. įvykusios partijos pilnatis medžiaga, Maskoliams nieko gražesnio nėra už jų partijos susirinkimų protokolus, kur'uose surašyta, kaip išnaudoti pavergtus žmones. (Nukeita 4 psl.).

Lietuvos ūkininkų ir darbo žmonių rankomis buvo pastatytos šitokios mokyklos Laisvoje, Nepriklausomoje Lietuvoje.

KAIP GYVENSIM, KĄ MATYSIM RYTOJ?

JULIUS ŠAKELĖ

Darbo ir pinigų bus mažiau 1954 metais

1955 metais vėl viskas bus gerai

Ir siemet gali pagerėti

Kas blogai?

Krizės pranašavimuose nebėra nieki naujo. Ūkio slinkimas jachčiamas. Mažiau žmonės uždirba. Sunkiau gauti darbus. Pramonė gauna mažiau užsakymų. Mažiau pelno. Sandėliai prikrauti.

★ Kas geriau pirkėjų?

Numatoma, kad kainos daugeliu prekių sumažės. Pigiau galėsi namus pirkti. Pigesni bus ir automobiliai. Pragyvenimo išlaidos šiek tiek kris. Geriau tiems, kurie gauna pastovius mėnesinius atlyginimus. Blogiau tiems, kas gauna už valandą. Geriau tam, kas turi banke pinigų — dolerio vertė šiek tiek didės. Blogiau tam, kas turi skolų iš seniau.

★ Kada blogėjimas baigsis?

Ekonomistai apskaičiuoja, kad po sunknesnio šios vasaros sezono turi prasidėtiėjimas į viršų. Persilaužimas į "gerąją pusę" turi įvykti 1955 metais. Bet gi rinkiniai šį rudenį. Respublikonų valdžia dėš visas pastangas, kad rudenį žmonės — balsuotojai neturėtų didelių bėdų ir nepyktų ant respublikonų. Pats Amerikos Prezidentas seka kasdien ūkio padėtį ir turi paskyres du savo patarėjus vien tam, kad laiku griebtis ūkio priemonių, jeigu padėtis, ypač dar bininkų pradėtų žymiai smukti žemyn. Jeigu padėtis Indo-Kinijoje ar Korėjoje ar kur kitur pareikalaus už daugiau ginklų, tai ir nelauktai gamyba ir darbai padidėtų.

★ Ponas B. Žvynys (531 W. Grand Blv., Detroit 16, Michigan) mums rašo šitaip: "Julius Šakelė rašo: "Amerikos pramonė gaudavo užsakymų per metus 28,3 bilijonams dolerių, o dabar 22,4 bilijonai dolerių. Darbininkų (fabrikų) savaitiniai atlyginimai ir kitų darbo žmonių algos sudarydavo per metus 197,3 bilijonus dolerių, dabargi — 195,7 bil. dolerių".

Kaip tas gali būti? Vadinasi, darbininkams už pagaminimą išmokėta 7 kartus daugiau, nei vertė gaminiai. Ar nėra čion klaidos? Gal p. J. Šakelė-sekančiam L. L. nr. malonės paaiškinti, — kaip turi būti suprasti aukščiaū paminėti skaičiai.

Jūsų skait. Žvynys

Labai ačiū už Jūsų klausimą. Mus labai džiugina tokie skaity-

tojai kaip Jūs, kurie ne tik skaito, bet ir negali brangaus laiko kritiškam vertinimui. Mahydami, kad Jūsų iškeltas neaiškumas ir kitiems bus įdomus bei svarbus — plačiau ties tuo klausimu sustojame. Aš, lig nujausdamas galimą neaiškumą, parašiau: "Darbininkų (fabrikų) savaitinis atlyginimas ir kitų darbo žmonių algos". Taigi aš norėjau pasakyti ir pabrėžti, kad tie 197,3 bilijonų susidaro iš dviejų sumų. Būtent, iš 1) darbininkų, kurie dirba fabrikuose savaitinių uždarbių ir iš 2) kitų darbo žmonių algų. O tie kiti darbo žmonės nedirba fabrikuose, bet gauna geras algas. Lietuvoje tokius asmenis gal būtų pavadinę "tarnautojais". Man atrodė, kad būtų tiksliiau juos vadinti darbo žmonėmis.

★ Tremtiniai neužmirškite šito dalyko.

Visi, kas nėra Amerikos piliečiai, turi užsiregistruoti iki sausio 10 dienos. Kas neužsiregistruos, gali gauti kalėjimą, piniginę pabaudą ar net pasidaryti kandidatū į deportavimą (išvežimą iš Amerikos).

Registracijos blankus galima gauti imigracijos įstaigose ir paštuose. Tas blankas užpildžius reikia ten ir palikti — įduoti. Tie, kurie laikinai yra išvykę iš Amerikos turi registraciją atlikti sugrįžę, bet ne vėliau kaip per 10 dienų po sugrįžimo.

★ Pragyvenimo išlaidos sumažėjo. Trupučiuką.

Per 8 mėnesius pragyvenimo išlaidos Amerikoje vis didėjo. Bet štai lapkričio mėnesio statistika parodė, kad pragyvenimo išlaidos sumažėjo. Tiesa, labai kukliai. Bet gi ne vienu procentu, bet 0,3%. Ką gi tas reiškia? Vieni sako, tai gerai ūkio gyvenimas normalėja. Darsi pastovus. Kiti prisibijo, kad ūkio gyvenimas eina žemyn. Pragyvenimas Amerikoje vis dar yra 13% brangesnis, negu jis buvo prieš Korėjos karo pradžią — 1950 metais. Tas trupučiukas atpigimo turi tik kai kuriems darbininkams neigiamą reikšmę. Jie negaus pagal sutartį numatytą valandinio atlyginimo pakėlimo.

★ Minimum vienas doleris per valandą.

Prezidentas stengsis pravesti įstatymą, kad darbininkų mini-

mum valandinis atlyginimas būtų ne 75 centai, kaip dabar, bet 1 doleris. Taip pat pagerins tą pragarsėjusį Taft — Hartly įstatymą, taip, kad darbininkams jis būtų geras. Bendrai tenka laukti visokių dalykų, kurie stengsis gerinti būvi tų žmonių, kurie turi mažesnius uždarbius. Bet ar seksis tai padaryti? Ar pritrūs kongresas? Juk ten ne vien mažų uždarbių žmonės sėdi.

★ Pabrangs gasas Chicagoje ir jos apylinkėse?

Gazo tiekimo kompanija jau prašo Illinois valstybės vyriausybės leidimo pakelti gazo kainą taip, kad jai gautųsi kasmet penki milijonai dolerių daugiau pajamų. Mokestis už gazą tada padidėtų maždaug 7%. Tas kainos pakėlimas palieštų ne visus gazo vartotojus. Daugiausia palieštų tuos, kurie gazą vartoja pramonės ir prekybos tikslams. Bet taip pat palieštų ir tuos, kurie gazą vartoja šildymo reikalams.

★ Nedarbo kompensacijų gavėjų skaičius auga.

Nedarbo kompensacijų gavėjų skaičius padidėjo — rugsėjo mėn. 10%, spalio mėn. 28% ir lapkričio 50%. Nereikia dėl to per daug nusigąsti. Tie procesai atrodo tokie dideli dėlto, kad pirmiau nedarbo kompensacijų gavėjų buvo labai maža. Atleidimai iš darbo didėja, bet toli gražu nuo kritiškos padėties.

★ Atsargiai su mokesčiais.

Nuo sausio mėn. 1 dienos sumažės mokesčiai, todėl ir mažiau išlaikys iš tavo darbdavys. Tai gerai. Bet nenusivilkiti. Tų išlaikymų gali pasirodyti per mažai, kai reikės 1955 metais mokesčius galutinai sumokėti. Ypačiai, jeigu tu dar turi pridedamų pajamų, iš kurių tuo tarpu nieko neišlaiko mokesčiams. Tai gi žiūrėk, kad tie išlaikymai staigiai nebūtų per daug maži. Bus labai skaudu 1955 metais, jei reikės papildomai krapštyti iš savo kišenės.

★ Būk labdaringas, bet būk ir atsargus.

Labdarybė yra gražiausias dalykas žmogaus gyvenime. Visada geriau duoti, negu pačiam prašyti išmaldos. Bet gi tai vienur, tai kitur Amerikoje jau yra surastos sukytybės labdaros įstaigose. Pasitaiko tokie žmonės, ar net įstaiigos, kurios prisidengę labdarybe sukčiauja. Žinoma, tas jokiū būdu neturi sulaukyti nuo aukavimū. Bet gi, atydziai žiūrėk, kam tu aukoji.

★ Nebe 1954, bet 1955 metų automobilų modeliai.

Yra davinių, kad kaikiurios automobilų gamybos firmos šių (tai yra 1954) metų ankstyvą rudenį (rugsjūčio mėn.) pradės pardavinėti jau 1955 metų modelių automobilius. Ypačiai jei 1954 metų modelius būtų sunkiai parduoti. Tai gi kas galvoja apie automobilio pirkimą, neužmiršk šitokio galimumo.

Pereitą gruodžio 12 d. Lietuvių Auditorijoje pradėtoji 6 dailininkų paroda sekmadienį, sausio 3 d., pasibaigė. Parodą aplankė daugiau kaip du tūkstantiai registruotų svečių. Iš 72 parodoj išstatytų paveikslų buvo parduota lygiai 31: J. Pautieniaus 10, Ig. Šlapelio 8, Vl. Stanekaitės 6, B. Murino 4, H. Purvinė 3 (parodoj išstatyti A. Kairio paveiksiai nebuvo parduodami). Dar vienas paveikslas teko laimingam lankytoju.

Paroda buvo užbaigta iškilmingu aktu. Čia buvo pirmas ir naujas lietuvių meno įvykis — pagerbti parodos lankytojai ir paveikslų pirkėjai. Už prekidumo stalo sukviestus meno rėmėjus, kurių susirinko apie 20, trumpą parodos apyskaitą patiekė ir padėkos žodi tarė prof. Ig. Šlapelis. Iš pranešimo tarp kitko paaiškėjo, kad iš kuklių parodos pajamų dailininkai paskyrė: 50 dol. Kultūros Tarybai ir po 25 dol. Vasario 16 gimnazijai ir studentų savilaispos fondui, viso 100 dol.

Toliau meno darbų pirkėjams — mergaitėms iškėle po vieną rožę už kiekvieną įsigytą paveikslą. Iškaltant ir ankstyvesnėse parodose pirktus paveikslius, po 4 rožes gavo Cicerio parapijos klebonas kun. Ig. Albavičius, redaktorius M. Vaidila ir senas atelvis Jonas Andriūšinas. Kitiems pirkėjams teko po 3, po 2 ir po 1 rožę.

L. Enciklopedijos atstovas Chicagoje J. Velicka visiems šėtėms parodoje dalyvavusiems dailininkams ir J. Andriūšnui su šiltu žodžiu iškėle pirmąjį L. E. tomą. Ši sumanyta išlėkė ir pinigais parėmė parodos organizatorius dail. J. Pautienius.

Maža penketos metų mergytė ištraukė laimingojo lankytojo numerį. Paaiškėjo, kad laimingasis yra katalogo Nr. 541 savininkas Jonas Grigalaitis. Jam teko B. Murino paveikslas "Lietuvos pelsašas".

Trumpus padėkos šūdzius pasakė kun. Ig. Albavičius (jo nuomone, chikagiešiams vertėjo išpirkti visą šią parodą, sąmojingas p. M. Vaidila (kaip tik už jo nugaros kaboję net ir pagal kalbėtojo pavardę jo "tiesioginis protevis" senas vaidila-kanklininkas), dailininkams sėkmės palinkėjus visų akto dalyvių simpatijos susilaukęs senas atelvis J. Andriūšinas. Kultūros Tarybos pirm. prof. A. Varnas padėjojo už dailininkų dėmesį lietuvių kultūrinėms institucijoms. Dar kalbėjo p. Krikščiūnienė, p. Stanekka ir kitai. Akta gyvai pravedė ir savo kalba užbaigė Z. Juskevičienė.

Lietuvių Auditorijos šėimninkai, kurių du — B. Pakštas ir J. Malčorius — buvo ir paveikslų pirkėjai, po uždarymo visus dalyvius ir publiką pakvietė prie vakarių stalo. Čia prie turtingai apraustuų stalų ir šokių orkestro dar buvo galima užtrukti ligi vėlyvos nakties.

Si menų paroda skyrėsi nuo visų kitų ligi šiol buvusių lietuvių meno parodų. Teisingiau būtų ją vadinti ne šėių dailininkų meno paroda, bet Chicagoje lietuvių meno paroda. Visa lietuvių spauda apie ją rašė, tūkstantiniai aplankė, dešimtys pirko. Į ją rudo kėlę ir senieji atelviai ir naujaukuriai ir čia gimę. O latvio dailininko dalyvavimas priklisamai primine visiems, kad vieno likimo ištikti latviai yra tikrai mūsų brolių tauta.

Po šios parodos labiau negu kada nors lietuviui dailininkui paaiškėjo, kad jo darbas lietuvių visuomenės domisi, juos seka, laimėjimais džiugias. Ar tai nėra kūrybos paskatinimas?

Praستos šūyo šitos parodos patalpos. Be pasirodė, kad jos geresnės už bet kurias kitas. Čia yra lyg ir visų lietuviškų kelių kryžkelė. Pasirodo, kad sava kryžkelė geriau viiloda, negu svetimų galerijų rūmai. Iš to reikėtų pasidaryti reikiamų išvadų.

J. Kretėnas.

□ Dr. Vydzino Vardo Skautų Vyrčių Būrelis 1954 m. vasario mėn. 20 d. Lietuvių Auditorijoje ruošia įdomų naujo pobūdžio vakarą. Stato švelnus aukštamū turinio trijų veiksmų muzikinę pasaką "Peleng". Vaidinimą ruošia Teodora Serapinienė Skablauskaitė, Klaipėdoje baigus rež. Romualdo Juknevičiaus vedamą Vaidybos Studiją, dirbusi Klaipėdos ir Šiaulių Valstybės Teatruose. Lietuvoje ir Vokietijoje pastatiusi ellė veikalų.

Pasakos baletinę dalį pritaiko ir ruošia buv. Kauno Vaidybos Teatro baletmeisteris Simas Velbasis.

Vaidinimų dekoracijas piešia du jauni gabūs menininkai, šio skautų vyčių būrello nariai, broliai — Liutavaras ir Arvydas Algiminas.

□ Naujas Konsulato adresas. Sausio 4 d. LIETUVOS KONSULATAS atsidarė darbu naujoje vietoje: 6147 South Arbutan Avenue, Chicago 29, Illinois. Telefonas: REpublic 7-8334.

LAISVOJI LIETUVA

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

FREE LITHUANIA
LITHUANIAN WEEKLY

Published every Thursday by
LITHUANIAN REGENERATION
ASSOCIATION
3157 So. Emerald Ave.,
Chicago 16, Ill.
Telephone: Victory 2-4372.

Vyr. redaktorius Vyt. Staneika.
Redaguojas Redakcinė Komisija.

Stripsnius ir korespondencijas redakcija, taiso ir talpina savo nuožūra. Nesunaudoti rankraščiai grąžinama autoriams pareikalavus.
Pavaide ar slapyvardė pasirašytū

Stripsniai ne visada išreiškia redakcijos nuomonę.

Išdėstomųjų skelbimų kainos: 2.00 už colį vienoje skiltyje. Smulkūs skelbimai (ne mažiau 15 žodžių) — po 7 c. už žodį. Už telefonu priimtų skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako. Prenumerata ir skelbimai priimami, paskambinus telefonu — Victory 2-4372.

Prenumerata: metams — 4.50; pusel metų — 2.50. Atskiras numeris 10 c. Subscription per year — \$ 4.50; 6 months — \$ 2.50; 10 c. per copy.

Prieš 10 metų mirė Lietuvos Prezidentas A. Smetona

taip nemanome. Kitas dalykas. Yra žmonių, kurie praityje pasižymėjo daugeliu dalyku, bet tik jokiū būdu ne visuomeniškais darbais ar demokratiškumu. Dabar už jų "nuopelnus" smetoniškos Lietuvos juodiniū srityje jie gauna nuolatines algas iš "Tautos Fondo". Argi tam tikslui renkamos aukos "Lietuvos laisvinimo reikalams"? Ne. Mes taip nemanome.

Yra keletas Antano Smetonos politinės veiklos faktų, kurie kalkuriū Lietuvos politinių sroviū labai neigiamai vertinami. Bet gi iki šio laiko nėra objektyviai nustatyta, kiek tos kitos srovės tų faktū kūrimė ir skatinime dalyvavo. Užsiginimai, užgindžimai ir gaudinimai tai nėra faktai. Objektivyū istorikai dar ir čia pasakys savo nuomonę. Palaukime.

Antano Smetonos prezidentavimo metu, buvo nemažas skaičius labai įtakingū opozicijos vadū — ir iš kairės ir dešinės — kurie "neoficialiai" bendradarbiavo su Smetonos režimu ir tuo būdu sugebėjo ne tik politinius, bet ir piniginius kapitalus susikrauti. Taigi, vertinami Smetonos režimo veiklą ir to režimo palyginama patvarumą, šitū faktū užmiršti negalima. Mes jų nekeliame šiandien. Bet tas nereiškia, kad jų nėra ar kad jie užmiršti.

Ne kartą esame pasisakę, kad "Laisvoji Lietuva" neturi tikslū padėti kam nors uždarbiauti iš kieno nors pračties gerū ar blogū darbū. "Laisvoji Lietuva" taip pat nenori niekam padėti užtikrinti jiems būsimū nepriklausomū Lietuvosje — "pelningas ar garbingas" pozicijas. "Laisvosios Lietuvos" svarbiausias tikslas tarnauti visiems lietuviams, kurie nesiverčia Lietuvos laisvinimo amatu, bet aukoja ir savo darbū ir savo kruvinaliū uždirbtū pinigū vieninteliam tikslui: Lietuvos Laivei.

Todėl mes ir dėl a. a. Antano Smetonos iškeleme tik tuos faktus, kurie rišasi su Lietuvos laisvinimo pastangomis. Visą kitą — tėsprendžia ir pasisako objektyviū istorija.

Gi minėdami velionį, maldaukime Dangaus palaimos jo pomirtiniam gyvenimui.

Ant. Staneika

Minėjimo Komitetas.

Lietuvos Valstybės Prezidento Antano Smetonos Tragiškos mirties 10 metų minėjimas Chicagoje

Ivykis 1954 m. sausio 10 diena.
1) 10 valandą įvykis pamaldos šv. Kryžiaus parapijos bažnyčioje — 4557 So Wood Str.
2) 12 valandą — iškilmingas posėdis L. Auditorijoje, 3133 So. Halsted Str.
Pamaldose dalyvaus J. E. Vyskupas V. Brizgys, mišias laikys parapijos klebonas kun. A. Linkus, pamokslą sakys kun. A. Stasys.
Bažnyčioje giedos "Dainavos" ansamblis, diriguojamas Sodeikos. Solistai: A. Sprindis ir D. Stankaitė.
Iškilmingame posėdyje (akademijose) kalbės konsulas dr. P. Daudžvardis, adv. A. Ollis ir dr. J. Papleas. Meninę dalį atliks Chicago Vyrų choras, vadovaujamas muz. B. Jonušo.
Minėjimą rengia komitetas, sudarytas iš kelių organizacijų atstovų. Komiteto pirmininkas pulk. K. Dabulėvičius.
Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti.
I posėdyje įėjimas veltui ir nebus renkamos jokios aukos!

Mūsų Bičniamis
Jadvygai ir Anatolijai LEKECINSKAMS
Jų mylimai motinai ir uošvei

A x A

Kazimierai Motiekaitienėi
1953 m. gruodžio 20 d. Bradforde, Anglijoje, mirus, giliausią užuojautą reiškia

Lietuvos Atgimimo Sąjudis
J. A. V. Vietininkija

Negailėstingai mirčiai išplėšus iš gyvųjų tarpus Jos artimiesiems, išblaškytiems plačiame pasaulyje — vyrui Jonui, gyv. Bradforde, Anglijoje, dukteriai Jadvygai ir žentui Anatolijui su šeima, gyv. Čikagoje, J.A.V., sūnui Vytautui ir marčiai Jonai, su šeima, gyv. Toronte, Kanadoje, reiškiamo užuojautą.

GERDA, MOTIEJUS, ANTANAS ir JONAS BALCIONAI

Laisvajai Lietuvai pasirinkus vidurį

Gal būt jau pėvelu reikėti koki nors "Laisvosios Lietuvos" vertinimą, nes ji jau, atrodo, išpildino Chicagoje. Bet kadangi iki šiol skaitėme pasisakymus iš auklėtojų savajai spaudai. Žali popierukai, minkštos lovos, sofos, foteliai, automobiliai, jaukūs butai su priekaištais ir išmėtinėjimais mirga dienraščių skiltyse, lyg tie daiktai būtų prakeikti.

Kitataučiai gavę pasisakityti, tikriausiai pagalvoja, kad tie, kurie rašo, Lietuvoje gulėjo ant plikų suolų ir sėdėjo ant medinių kaladžių.

Nenoromis peršasi mintis, kad ir čia turi darbo "lietuviškas vėžys". Negi "nežinomiej" ir buvę pavaldiniai gali turėti tuos visus patogumus, kaip ir tituluotieji.

Lietuvoje gi niekas nesipiktino, kad aukštieji pareigūnai pirkosi ūkius, niekuomet negalvodami juose dirbti.

Atsivežtas iš namų raugas laikosi ne tikai Romoje, bet ir šiam kontinente, kur "kaubojus" nesijaudina dėl "misterio", o aukščiausias šios didelės ir kultūringos valstybės pareigūnas visur linksmai šypsosi dažnai vadinama paprastai Ike.

Spauda daug mus informuoja. Spauda nušviečia faktus, arba juos iškraipo. Per spaudą atliekama daug gerų darbų. Spauda yra švietėja ir globėja. Spauda — gyvenimo veidrodis. Bet ji neformuoja paties gyvenimo. Ji ne nuolemia ir neviruoja. Pavyzdžiū galime nurodyti, kad ir tą nuolatiniū graudenimą "nepaskeisti svetimieji jūroje". Atsiet, jį plukdo — traukia. Neskaitytume nė tiek daug šauksmū dėl atšalimo nuo lietuvių ir visomis išgalėmis neramstyume jaunimo prie lietuviško kamieno, kad jis nuo jo neatkristų.

Gyvenimas žygiuoja laiko ir aplinkybiū keliais, žmoniū veiksmū sudaryto malūno vėjo kryptimis.

Todėl "Laisvajai Lietuvai" pasirinkus vidurio keliū norėtūsi priminti, kad pasaulis dabar yra pasidalijęs į du frontus, kur kovojama du pagrindiniai gyvenimo faktoriai: Gėris ir Blogis.

Šitą kovą matome ne vien karo lauke, bet ir valdžiū kabinetuose, konferencijose, sesijose, posėdžiuose, įvairiuose komitetuose ir komisijose, bei įvairiū pavadinimų partijose.

Kuomet šitos dvi stipriausios ir kraštutines srovės susisipras galutinai ir paskutinei pergalei, vidurį rizikuoja būti sutrupytas.

Šioje likiminėje kovoje tarp dviejū stipriausių, kur dešinėje stovi Dievas, o kairėje šėtonas, negali būti nė vidurio, nė pakraščių — arba — arba.

Linkime išliuoti.
V. Stegminavičiūtė
Chicago, Ill.

Cicero žmonės ir jų darbai

KALĖDŲ EGLUTE. 1953 m. gruodžio mėn. 27 dn., Šv. Antano parapijos salėje, Cicero lietuvių vaikūiams buvo suruošta Kalėdų eglutė. Šią malonią pramogą suruošė lituanistinės klasės vedėjas mok. J. Kreivėnas, talkininkaujant Tėvų Komitetui ir p. S. Bernatavičiui. Įdomią, plačią ir gerai paruoštą meninę programą atliko lituanistinės klasės auklėtiniai, suvaidindami J. Mackevičiaus 2-jų veiksmū pjesę "Smagūvė", padeklamuodami lietuviškū eilėraščių, padainuodami bei pašokdami. Pasigerėtina padeklamavo Kavaliūnaitė Vaigalė ir Bobinaitė Virginija. Bendikaitė Irena dainavo ir solo. Duosnus Kalėdų Senelis apdovanojo ne tik vaikūcius, bet ir gerb. kleboną kun. Ig. Alabavičių, mokytojus, keletą svečių, o seselėm - mokytojom dovanėles į namus nunešė.

Ilgai vaikūciai neužmirš savo mokytojų bei Tėvų Komiteto pastangų, suruošiant tokią pramogą.

GADLIAUSKAS SERGIEJUS, gabus dramos aktorius — mėgėjas. Keletą kartū yra vaidinęs ir su profesionaliais aktoriais, palankiai kritikū įvertintas. Talkininkauja Cicero Dramos Mėgėjų Rūšiū St. Lauciaus 3-jų veiksmū dramos "Paskutinė viltis" pastatyme. Linkėtina jam plačiau įsijungti į teatralinį meną. Daug

kartų. Dėka šio krašto santvarkos, galima visomis gėrybėmis naudotis lygiai su senais gyventojais. Bet dėlto patekome į nemalonę savajai spaudai. Žali popierukai, minkštos lovos, sofos, foteliai, automobiliai, jaukūs butai su priekaištais ir išmėtinėjimais mirga dienraščių skiltyse, lyg tie daiktai būtų prakeikti.

Naujųjų metų angoje tebus leista šioje vietoje nuosirdžiai pasveikinti visus brangius skaitytojus ir palinkėti stiprios sveikatos, išvermės, plėninės valios ir nepalaužiamo tikėjimo į Lietuvos ateitį.

Praeitieji metai mums nedavė tai, ko mes visi iš širdies trokštame. Dar vieni metai prabėgo, kurie pareikalavo daug lietuviū gyvybiū, daug tremtinių, ne tokiū, kaip mes, bet tremtinių, kurie krauju ir prakaitu, badū ir išniekinimais atpirkėmeja kitū padarytas klaidas. Ir daug kritusių Lietuvoje nuo bado, kančių, moralinės ir fizinės priepaudo.

Kai kas iš mūsų politikū džiaugiasi, kad peritiejieji metai sutelkė okupuotos Lietuvos žmonėms daug vilčių. Girdi, JAV vadovaujantieji politikai pareiškė, kad okupacija netrukus neribota. Bet okupacija gali užtrukti labai ilgai. Tai menka paguoda, kad po kelias dešimtis metų bus vėl nepriklausoma Lietuva, bet bebus maža lietuviū. Vilko pirmoms. M. Krupavičius, prieš keletą metų, Amerikoje pareiškė, kad po penkiū metų lietuviū Lietuvoje nebus. Mes tada stebėjome jo tokiū nediplomatiniū pareiškimū. Ir rodos, jau tie penki metai artėja. Mes nesame toki pesimistai, bet nesame ir toki optimistai, kad reikia daug vil-

tieskėle ar "Eglutę", nupirkti jam lietuvišką knygą? Lietuviškas išlaikymas bus tik pasaka, jei visi lietuviai nesistengs šio išlaikyti savo želmose. Pradėkime nuo savęs, nuo šeimos didįjį moralinį ir tautinį atgimimą. Ir kaip teisingai prof. A. Spokauskas "L." pasakė: kad vienintelis šių dienų kriežis ir komunikmu nugalėti priemonė — tai naujas dvasinis atgimimas. Ir mums, kurie esame atgimimo skelbėjai, pirmas uždavinys vykdyti Atgimimo idėją ir gyvendinti atgimimo programą. Kasdien, skautiškas, iš vakaro nustatant kitos dienos programą ir su laikrodžio tikslumu ją įvykdyti. Tada ir mūsų kova bus reali ir Lietuvos ateitis bus užtikrinta, nes mes paruošime Lietuvos ateitį žmones, kurie mokės dirbti ir turės pakankamai drąsos ir valios aukotis, kad to reikalauja salus Patria.

Su tikėjimu visi "L." skaitytojai realiai darban!

Žvilgsnis į ateitį

Ir vis dėlto mes šventai tikime i tuos idealus, kuriuos skelbė dieviškieji ir žmoniškieji pasaulio didvyriai. Šviesa nugalės tamsą, Tiesa — netiesą, Laisvė — vergiją, Žmoniskumas — nežmoniskumą. Atgims visos pavergtos tautos, kartu ir Lietuva. Tik šio Atgimimo nereikia sėdint laukti, bet tenka iš visų jėgų, visais ištekliais, bendrai sujungtais protais ir bendrai sujungtomis širdimis nepaprastai daug dirbti.

Ką dirbti? Politikoje kiekviena diena yra sunkiausia darbo diena. Kiekvienas iš mūsų atlikime pristatimą dienos pareigū. Mokėkime dirbti sistemingai ir planingai. Ir nebūtinai didelių darbū. Šit tavo broliū lietuviū guli ligoninėje, dšiovininkū sanatorijoje. Ar tu jam teisi be laiko mirti, jei jis neturi sąlygū gydytis. Nuovok nuo švėros kasdien po centą ir paaukok savo broliū gelbėjimui. Šit Vokietijoje lietuvis ne tik materialiai, bet ir moraliai skursta. Ar negali tu jam išrašyti lietuviško laikraščio, užsakyti jo vaikams "Te-

deda vis daugiau įsijungti į Amerikos lietuviū organizacinį darbą. Dabartiniū metu yra išrinktas "Lietuvos Kareiviū" draugijos pirmininku. Puikus pavyzdys visiems lietuviams, nes p. Šimkus yra ne iš "jaunųjų".

SV. ANTANO PARAPIJOS CHORAS. Naujųjų metų proga pasveikino savo gerb. kleboną kun. Ig. Alabavičių, palinkėdamas Jam sveikatos ir išvermės pastoraciniam ir lietuviškos išlaikymo darbe. Klebonas, savo trumpame žodyje, padėkojo choro vadovams ir visiems choristams už gražū giedojimą, kuriuo daug kilniau pagarbinamas Dievas ir prašė atleityje tokio pat glaudaus bendradarbiavimo su parapijos kunigais ir parapijiečiais. Be to, visi choristai buvo pavaišinti įvairiomis gėrybėmis. Vaisių nuotaišką padidino priėmimo kambary aplinkuma, kur šalia aukštū dvasiškiū portretų rado vietą ir lietuviū dailininkū paveiksliai, kas parodo gerb. klebono meilę lietuviškam menui.

□ Dr. Ona Sruogienė, atliekanti Internship Loretto ligoninėje, priėmė pirmutinius dvygnukus, kurie gimė Chicagoje laike pirmū 1954 m. minučių Dvynukai berniukas ir mergaitė. Vienas gimė 12:12, o kitas — 12:21. Tą įvykį atgimėjo ir įdėjo naustrauką "Chicago Daily Tribune" sausio mėn. 1 dienos numeryje.

□ Stasys Grubliauskas, Cicero gyvenęs lietuvis tremtinys (Nepriklausomoje Lietuvoje buvęs pramonininkas), tik ką grįžo iš Europos, kur jis išbuvo apie penkis mėnesius. Jis Europon buvo nuvykęs akių gydymo reikalui ir ta proga aplankė stambesnius Vokietijos uostus ir pramonės centrus bei parodas. Vokietijos ekonominis gyvenimas ir jos staigus padidimas po karo p. Grubliauskui padarė didelį įspūdį. Jam atrodo, kad Vokietija kauriuose ūkio srityse igauva panašumū į Ameriką. Nepoliarizavimas dalykas Vokietijoje yra komuniarizmas. Cia vokietiams vargiai ar kas galis prilygti.

UNDERIŲ, REMAIKIŲ, RAUCHŲ ir ARŠTIKIŲ šeimos, norėdamos Šv. Kalėdose pradžiuginti Whenen stovyklon, Vokietijoje, vaikūcius, sudėjo 25 doleriū ir pasiuntė Chicago Balso skyriaus p-kui, prašant tarpininkavimo pasiuntimui "CARE" pakieteliū minėton stovyklon. Apgailestautina, nes tie pakieteliai liko neišsiūsti, dėl ko baisiai susigraudins belaukia vaikūčiai. Chicago Balso skyrius turi vilčių juos išsiūsti po Naujų Metū. Tiesa, jau lietuviškas posakis aiškiai sako: "Geriau vėliau, negu niekad".

SIMKUS KAZYS, — tremtinys, pavėzdingas Lietuvos ūkininkas. Atvykęs Amerikon ir, nors laikinai, aprašinęs savo sielvartą, pra-

LIETUVIŠKŲ KELIŲ

Savos politikos apžvalga

Rašo: Stp. Vykintas

Žvilgsnis atgal

Liūdniausia — tai savi marškiniai. Ką mes patys padarėme, kad Lietuvai ir lietuviams padėtume. Pirmiausia, tai mūsų veiksmū užsispyrimas neįjungti, bet skaldyti ir taip susikaldžiusias politines jėgas. Lietuvių Frontas iš Vilko išstumtas, kitos politinės grupės suskaldytos, daugelis politinių jėgū jau seniau išstumta ir neieškoma būdū jas įjungti i bendrą Lietuvos vadavimū darbą. Su Diplomatiū šefu ir diplomatais vedamas "korejinis šaidimas" — amžinai derėtis ir nesuderėtis. Daugumai lietuviū iš to darosi aišku, kad vedama kova ne dėl Lietuvos nepriklausomybės, bet dėl dominavimū politiniuose veiksniuose. Trūksta pagrindinio dalyko: geros valios. Ir tai tiems, kurie turėtų pirmieji gyventi ir kitus užkresti Kristaus mokslu. Taika ir ramybė geros valios žmėnėms. Nei taikos, nei ramybės nėra, nes nėra geros valios.

Liūdniausia — tai savi marškiniai. Ką mes patys padarėme, kad Lietuvai ir lietuviams padėtume. Pirmiausia, tai mūsų veiksmū užsispyrimas neįjungti, bet skaldyti ir taip susikaldžiusias politines jėgas. Lietuvių Frontas iš Vilko išstumtas, kitos politinės grupės suskaldytos, daugelis politinių jėgū jau seniau išstumta ir neieškoma būdū jas įjungti i bendrą Lietuvos vadavimū darbą. Su Diplomatiū šefu ir diplomatais vedamas "korejinis šaidimas" — amžinai derėtis ir nesuderėtis. Daugumai lietuviū iš to darosi aišku, kad vedama kova ne dėl Lietuvos nepriklausomybės, bet dėl dominavimū politiniuose veiksniuose. Trūksta pagrindinio dalyko: geros valios. Ir tai tiems, kurie turėtų pirmieji gyventi ir kitus užkresti Kristaus mokslu. Taika ir ramybė geros valios žmėnėms. Nei taikos, nei ramybės nėra, nes nėra geros valios.

Žvilgsnis į ateitį

Ir vis dėlto mes šventai tikime i tuos idealus, kuriuos skelbė dieviškieji ir žmoniškieji pasaulio didvyriai. Šviesa nugalės tamsą, Tiesa — netiesą, Laisvė — vergiją, Žmoniskumas — nežmoniskumą. Atgims visos pavergtos tautos, kartu ir Lietuva. Tik šio Atgimimo nereikia sėdint laukti, bet tenka iš visų jėgų, visais ištekliais, bendrai sujungtais protais ir bendrai sujungtomis širdimis nepaprastai daug dirbti.

Ką dirbti? Politikoje kiekviena diena yra sunkiausia darbo diena. Kiekvienas iš mūsų atlikime pristatimą dienos pareigū. Mokėkime dirbti sistemingai ir planingai. Ir nebūtinai didelių darbū. Šit tavo broliū lietuviū guli ligoninėje, dšiovininkū sanatorijoje. Ar tu jam teisi be laiko mirti, jei jis neturi sąlygū gydytis. Nuovok nuo švėros kasdien po centą ir paaukok savo broliū gelbėjimui. Šit Vokietijoje lietuvis ne tik materialiai, bet ir moraliai skursta. Ar negali tu jam išrašyti lietuviško laikraščio, užsakyti jo vaikams "Te-

O visdėlto kažkas negerai

(Tėpsinys iš 1-mo pal.)

Beť štai kas pasidarė su Vilku, kai iš jo pasitraukė Brazilijos grupė: "Vlikas prarado rezistencinę dvasią, ir pasidavė emigracinei saugumo ir patogumo — dvasiai, kuri pirmiausia yra oportunizmo dvasia" (L. Pr. Atviromis akimis). Arba: "Neturėkime iliuzijų! Tas gąmbūris, kuris ir šiandien reiškiasi Vilko vardu, nėra nei 1944 metų, nei 1945—1952 metų Vlikas".

Kaip gaila, pasakys skaitytojas. Kaip gaila, kad vien šiais metais Vilko nariū saugumui ir patogumui per Amerikos Lietuviū Tarybą buvo suaukota ir pasiūsta net 19,000 doleriū.

Beť dar daugiau gaila, gerbiamej, kad mes, lietuviū galvoja, me, kad ten, kur nėra manęs, ten nieko nėra. Kad visi blogi, tik aš vienas geras. Štai tame pačiame straipsny L. Prapulėnis rašo: "...esu tikras, kad demokratinei Italijai Mussolinio aukšto laipsnio ordinu atžymėtas vadistinio Lietuvos režimo akredituotas diplomatas negali būti persona grata".

Ar p. Prapulėnis mano, kad tokio ar dar aukštesnio ordenu nėra iš Mussolinio gavę kitū, ne vadistinių valstybiū atstovai, daleiskim Anglijos ar Prancūzijos? Diplomatiūjį ordinai ne už draugystę duodami. Gen. Eisenhower yra gavęs ordeną iš sovietū, o ar drįstų p. Prapulėnis pasakyti, kad jis demokratijoms negali būti persona grata?

Kas bus, jei dar 10 metų tęsis mūsų tarpe panašios rietenos, panašus kablukū ieškojimas? Kiek dar grupių, sroviū nueis savo atskira vaga, kiek dar vyrų bus apšaukta persona non grata? Ar nelaikys būtų mums visiems perkratyti savo sąžines ir tapti tikrais kareiviais už mūsų tautos laisvę?

JUPITERI, GRIGAITI, PYKSTI, REISKIA -ESI NETEISUS

"Vienybė rašo:

"Zmonijos progresas turi neįžiūrimą galią, — taip tvirtina visi, kuriems rūpi pažanga. Naujienų redaktorius dr. Pijus Grigaitis pažanga Amerikos Lietuvių Tarybos reikaluose rūpinasi savotiškai ir tikėdamas, kad ji priklauso tik nuo jo vieno — vienintelio valios. Ir kas ne su juo — tas būtinai prieš jį.

Grigaičiui labai nepatiko mano aprašymas ALTO vadinamo kongreso. Jam nepatiko, kodėl aš neįsarginau Grigaičio — Šimučio didžiųjų "nuopelnų", kodėl aš nesusižadėjau Grigaičio — Šimučio deklaracijomis apie patriotizmą ir kodėl aš neįrašiau šio kongreso į Grigaičio "laimėjimų" sąrašą... Už tai jis mane vadina "bimbinku..." Girdi, aš pasiskolinęs iš Laisvės ir Vilnės visą žodyną Amerikos visuotiniame Kongresui įvertinti.

Matyt, Grigaitis tą žodyną puikiai pažįsta. Kiek man žinoma, jis

Liudininkai su prel. Krupavičium

"SANTARVĖ" 1953 m. lapkritis F. Neveravičius. Redakcijos mas. K. Drunga, B. Raita, H. Administracija J.A.V.-bėse — r-o N. Y. USA.

— gruodis, Nr. 6 (11). Redaktorius sambūrį sudaro: Dr. A. J. Grei-Zelmelis, S. Zymanas A. Daunys, 16 W. 64th, New YORK.

Liudininkų partijos atstovas šių metu yra Vilko Vykdomosios Tarybos pirmininkas. Kaip žinoma, jis eina ranka rankon su prel. Krupavičium. Jų abiejų žodžiais per pasitarimus

TYLEK, NES ĮGRISO

Lietuviškos užsienio spaudos skaitytojas jau nebe nuo šiandien susiduria su vienu ypatingu reiškiniu. Bet šiandien tie balsai pasidare labai garsūs ir įsakantys.

Duokime keletą pavyzdžių. "Vienybės" redaktorius, patyręs apie Vilko pirmininko dar vieną "mosadekinę ligą", šiam vel neatvykus į pasitarimus Paryžiuje, susunka: "Ir man jau įkyrėjo... Kenčiu, dantis sukandęs".

Tos pat "Vienybės" naujas kolumnistas S. Urbonas taip pat piktnioci ir reikalauja mesti ginčus tarp Vilko, Diplomatinijos Sefo ir LRS.

Naujienose C. V. Darškus, kalbėdamas "eilinių lietuvių" vardu, apibūdins savo įgrisimą, pataria liautis, pradėti ką teigiama veikti ir susunka: "Kadagi baigsis šaltasis karas tarp lietuvių politinių veiksmų?"

"Nepriklausomos Lietuvos" redaktorius savo ir "plačiosios visuomenės daugumos" vardu nori, kad veiksnių susitarimas būtų visiškai pasiektas, ir nenori, kad būtų "bet kieno ir bet koks dominavimas". Esmė, Vilkas žadąs daryti kompromisus, tai ir Diplomatinijos Sefas turįs nusileisti (1). O Cikagoje iš naujo atgimusios "Laisvosios Lietuvos" redaktorius — pareiškęs, kad tie nesutarimai yra žalingi pavergtai Lietuvai ir užsienyje "skandina Lietuvos reikalą". Taip pat sako, jog "eilinis lietuvis" turįs nusipraturti. Pacitavęs Santarvės 2-ojo nr. straipsnio ištrauką apie nesutarimų priežastis, redaktorius klausia: "Tai kaip dabar — ar jau aišku, kodėl anie nesutaria? Man tai ne..."

Tie galvališki mūsų spaudos redaktorių, laikraščių bendradarbių ir "eilinių lietuvių" pasisakymai yra įdomus laiko ženklas.

Bet jie nieko neįsprendžia, nieko negali išspręsti, kai kurie nei nenori ką spręsti. Jie reikalauja tik "susitvarkyti", nutilti, liautis, pasigalėti (nes taip jau įgriso!) ir pradėti "veikti ką nors teigiamą".

Taip, reikia sutikti, kad ypač pastaruoju laiku pasirodymas naujų spaudoje laukinių reiškinų eiliniam lietuviui kelia neviltį. Jeigu jau taip, tai trauk juos veiniai, žinokitės...

Bet ar atsakingas žurnalistas, opinijos kūrėjas ir aiškintojas, savo atsakomybę prieš tautos ateitį jaučias galvojančias užsienio lietuvis — ar jie visi gali pasitenkinti tik tokiais patetiškas, emocionali pasisakymais ir reiklauti "vienybės", reikalauoti "kas nors teigiamą veikti", patys neįsiskandantys pozityvaus sprendimo, ko-

yra ir autorius bent dalies tų žodžių, kuriuos dabar vartoja "bimbinkai".

Juk dar gerai prisimename metą, kada pats dr. Pijus Grigaitis sėdėjo su Laisve ir Vilnimi viename suole, grojo savo politikos "simfonią" iš tų pačių gaidių ir sukosi drauge su "bimbinkais" apie vieną ir tą pačią ašį... Juk dar neseni laikai, kada Grigaitis prasimanymus ir insinuacijos kasdien ir įkriai skelbė nepriklausomos Lietuvos adresu. Jei jis pamiršo, mes galėtume pacituoti jo redaguotas Naujienas. Ir kaip atrodytų, jei šalia Grigaičio "tarybininko" intume ir pamatyti Grigaitį "bimbinką"?

Pažiūrėsime — ką jis mums toliau pasakys: gal tikrai visų lietuvių labai bus naudinga pacituoti, ką rašė Grigaitis prieš 15 metų. Visi Grigaičio "auksiniai žodžiai" apie Lietuvą ramiai ilsimi mano palovį. Dulkės dar nebus jų suėdusios...

Romoje su Liet. Diplomatinijos Sefu, o po to viešai per "Elitos" biuletenį buvo įrodinama, kad pav. pasuntinių skyrimo klausimu Vilkas esąs ir seimas, ir vyriausybė, ir prezidentas.

Minieji liudininkai ir krikščionis demokratas ta pačia proga tvirtino, kad Lietuvių Rezistencine Santarvė, kuri galvoja kitaip, esanti mūsų priešas, Rusijos bolševikines politijos frankis (!!!). Tuos savo žodžius vėliau jie ir raštu patvirtino. Toliau nebera kur eiti politiniam nesąžiningumui.

kios, kieno ir dėl ko reikšinius jie laiko teisingais ar žalingais, visai nesigilindami į tų reiškinį priežastis ir jų nesąsąsindami, nesverdami visų šalių argumentų, o priešingai, patys vengdami atviro ir aiškaus pasisakymo, tarsi noredami iš karto sėdėti ant visų kedžių arba nei ant vienos.

Mūsų aiški nuomonė yra — nei! Tokiais miglotais pasisakymais ir mūsų visuomenės nuotakas įnešamas nebet dar didesnis chaosas ir nevilnės jausmas.

Mūsų aiškų pasisakymas: viena laime, kad užsienio eilinis lietuvis dar tereja jautrus pagrindiniams ir gyvybiniams Lietuvos laisvinimo reikalavimams ir jo organizacijos dalykams. Viena laime, kad tie nesutarimai ir rietenos jam dar įgrista, ir erzina, jaudina ir dažną skatina ieškoti atsakymų: kas kaltas, kas skaldo, ką daryti, kad būtų "teigiama"?

Tų klausimų nesprendami, neaiškinami, "dangaus keršto besiaukiančių faktų" neįskeldami, visiškai nutildę ir nusišukę, mes pasiekume — ko?

Ogi, kad ramiai, nevaržomai ir nekontroliuojamai vis daugiau ir daugiau be atodais įsigaletų politiniai spekuliantai, šmeižikai, "tautos valios" ir jos "vadovaujantis atstovybės" uzurpatoriai. Kad laisvinimo veikla būtų dar daugiau nusunkta į kurios partijos interesų ribas. Kad ji sugriautų visiškai, kas užsienyje jau stovi skersai kello.

Anie gal tik ir laukia, kad visuomenė nutiltų, kad jau "įgristų", nusibostų — o anie tuo tarpu ramiai galėtų toliau visuomenės suaukoto mis lešomis laisvinti Lietuvos bylos teisinius pagrindus nuo Diplomatinijos Sefo ir kitų "valdininkų", ir, be abejo, būtinai išlaisvinti nuo LRS "advanšūristų".

Ne! Mes manome, kad laikas nutilti nera dar atejęs. Nelaiikas pasiduoti įgrisimo nuotakoms. Reikia garsiai pasakyti kiekvienam eiliniam lietuviui, dėl ko yra tie nesutarimai ir kas darytina jiems pašalinti.

Turime pabrėžti, jog netiesia, kad yra ginčas tik dėl diplomatinijų atstovų skyrimo tarp Vilko ir Diplomatinijos sefo. Tai, tik, palyginti, nedidelis dalykas. Esmė yra daug gilesnė ir daug skaudesnė.

Būtent: tai "vaikų žaidimas" užsienyje, užmirstant tėvynės ir lietuvių tautos balsą, tolydžio ardant mūsų tautinės rezidencijos tikslingą kryptį ir bendruosius uždavinius.

I LAISVE

Nr. 1 (31), 1953 m. gruodžio 1 Leidžia Lietuvių Fronto Bičiuliai. Vyr. redaktorius — J. Brazaitis. Redakcijos kolegija — J. Kazickas, A. Musteikis, L. Žitkevičius.

Administratorius — V. Maželis. Redakcijos ir administracijos adresas — V. Maželis, 422 Menahan St., Ridgewood, Brooklyn, N. Y.

L. PRAPUOLENIS RAŠO (ištrauka):

"Išeidamas iš šitokios pagrindinės prielaidos ir turėdamas galvoti esamą padėtį bei gyvybinius Lietuvos reikalus, drįstu išskirti šiuos konkrečius siūlymus Lietuvos laisvinimo organizacijai tremtyje padaryti vieningai ir veiksmingai:

1. Turi būti nedelsiant įvykdyta visuotinė tremties rezistencinių ir politinių jėgų koncentracija, sudarant vieningą TREMTIES politinę sprendžiamąją viršūnę vistik skurimo vardu. (Gali ir Vilko pavadinimas pasilikti). Tokios viršūnės sudėtyje turi būti įgalintos reprezentuoti visos gyvosios tremties lietuvių jėgos. Turėtų būti surastas kelias įjungti į tokią viršūnę pačios laisvojo pasaulio lietuvių bendruomenės demokratinių būdų rinktiems atstovams. Juk faktiškai šį bendruomenę yra vienintelis realus tremties politinės vadovybės visuomeninis užnagaris, kurio reikšmė nuolat didėja tremties padėčiai ilgėjant.

2. Turi būti įvykdytas Vilko ir diplomato 1946 m. išmintingas nutarimas "sukurti vieną finansinį centrą, jam pavesti valstybės išdų funkcijas ir visas politines veiklas disponuojamas lėšas naudoti biudžeto tvarka". E. Galvanauko ir J. Kaminsko 1946 m. šioje srityje pradėtos pastangos turi būti pristabdomos iki laimingos pabaigos. Lietuvos pasiuntinio Washingtono ligišolinyje nuistatymas Jungtinių Valstijų vyriausybės atsilidoms Lietuvos aukso pozicijas laikyti išimtinę savo nuožūroį žmogiskai galima suprasti, — kiekvienas nori būti suverenas, — bet, valstybiškai galvojanč, yra visiškai nepateisinamas.

3. Turi būti galimai atjauninta pasiuntinybių asmeninė sudėtis. Aš nežinau diplomato tarnybinio amžiaus įstatyminės ribos. Bet jei tokia riba buvo nustatyta net universiteto profesoriams, tai veikiausiai ji yra privaloma ir diplomatinijai tarnybai. Argi metas bus tada žiūrėti tam ar kitam diplomatiniam postui įpedimo, kai jau nebebus nei kas tą įpedinį pristato. Lenkiu galvą ligoniams ir seneliams! Bet negalima prileisti, kad dėl ligos ar senatvės nukęstų valstybės reikalai.

Mūsų pasiuntinybių rūmai tremties sąlygomis neturi būti kažkoks

SKAITYTOJAI RAŠO

Vis "nemalonus". Iš kur? Kodėl?

Gerb. Pone Redaktorai!

Nežinau, kurio uelio Tamstos man pasuntet LL malonų 9 nr. Pradžioje skačiau, kad bus koks draugas tą pokytį išskėtęs, bet gavęs trečią savaitę pradėtu skaityti, kad tai turi būti mano prenumerata. Skubu už ją atsiskaityti.

Jūsų malonus laikraštis padarė man gerą įspūdį, nors, turiu pripažinti, dėl LL turėjau nemažai ir nemalonus. Tai buvo senai, dar Vokietijoje, kai LL pradėjo tik elti rotatoriumi spausdinama. Buvau skautiškos spaudos platintojas, priklausau Skautų Brolijai, o netiesioginiai ir Skautų Pirmijai.

Tamstų administracija tuo laiku siuntė man tam tikrą egz. skaičių Gerbiama skaitytojai, iš pirmo aš sprendžiau, kad laikraštį pamėgčiau, nors jis, kartais ir nelabai aiškiai buvo skaitomas.

Nesu politikas, ir ją nesidomėjęs gal ir nedaug supratau politines kovas, tik viena buvo aišku, kad laikraštis nebijo kal kam tiesą pasakytį į akis. Opozicija, kiek spėjo iš jų protesto, labai pasipiktino LL straipsniais. Prileidžiu, kad ir Skautų buvusioji Pirmija (aukščiausias skautų organas), buvo stiprios politinės rankose: ji tuojau pareiškė norą,

nuo viso lietuvių gyvenimo izoliuotas getho, bet kaip tik tai šio gyvenimo judriausias židinys. Juk ne tam Lietuva milijonus išleido, kad, šiandien kai kurių pasiuntinybių rūmai kiekvienam prašaliečiui akis bandytų tik savo tuštuma, be gyvybės. Pasiuntinybių rūmai šiandien turėtų būti laisvojo pasaulio lietuvių gyvenimui laisvinimo akcijos centrai.

Gerb. Lozoraitis teisingai yra pareiškęs, kad "atstovybės steigimas Kuboje būtų liuksusas, kuriam mes neturime". Bet lygiai yra liuksusas, jei nevertot tiklesnio žodžio, ir kairurie diplomatiniai bei konsulariniai postai, kurių praktiškas veikimas ar tai dėl nuolatinės misijos sefo ligos, ar dėl kitų priežasčių, yra lygus nulii. Lietuvos aukso atsargos nėra tik kokia diplomatų privilegija, sinekiūroms bei pensijoms kasa. Išlaidų tikslingumas esamomis sąlygomis ypatingai jautriai turi būti sveriamas.

4. Turi būti suorganizuotos efektyvios pasiuntinybės Romoje ir Bonoje. Neturėjau laimės arčiau pažinti gerb. Lozoraičio, bet šiek tiek suprasdamas demokratines nuotakas, esu tikras, kad demokratinei Italijai Musolinio augšto laispio ordinu atžymėtas vadistinio Lietuvos režimo akredituotas diplomatas negali būti persona grata. Lygiai tie patys motyvai saisto ir pulk. Skirpą. Todėl, kad ir kaip įgudusius ir vertingus laikytume tuodu Lietuvos diplomatus, šiandien savo buvusiesiems vargiai juodu gali būti kotiruojami, ligišolinė dalykų padėtis ir Italijoje, ir Vokietijoje, ir Ispanijoje yra apgalvintai neišnaudojama. Oficialūs tu valstybių pareigūnai pareiškia: duokit Lietuvos atstovą. Deja, nesant inngos tremties sprendžiamos politinės viršūnės, nėra kas atsiliępti — esu. Šių progų neišnaudojimas yra nusikaltimas Lietuvai.

5. Visuomeninėje plottėje turi būti iš principo atsakyta bolševikinės taktikos kitas grupes bei organizacijas sproginti iš vidaus, stengiantis jas paversti savais "satelitais". Turi būti atstatyta tarpusavinis pasitikėjimas vadovaujantių tremties politiniam rezistenciniam veikimui žmonių. Mūsų laivelyje rezistencinio ir politinio meno žmonių nėra per daug, kad esamus galėtume lengva ranka išsvaldyti. Darnioj laisvinimo kovoj jie visi labai reikalingi.

Aš suprantu šių savo siūlymų revoliucingumą esamai padėčiai ir atviromis akimis žiūri į tuos didelius sunkumus, einančius ne tik iš ambicijų, bet ir iš tradicijų bei rutinos, iš oportunizmo bei sibirizmo, su kuriais, šiuos siūlymus vykdam, neabejotinai teks susidurti. Bet man, lygiai ir kiekvienam patriotiui lietuviui, taip pat yra aišku, kad jeigu ir toliau esamoji Lietuvos laisvinimo organizacija tremtyje nesušlaikys radikaliau augščiau minėta prasme sprendimų, neišvengiamai ateis laikas, kada išvis bus pavėluotos bet kurios rūšies reformos. Tremties vėžys, kaip kad ir kiekvienas vėžys, gali būti sėkmingai operuojamas tik tol, kol neįsisenėjęs."

Gerb. Pone Redaktorai! Turiu pripažinti, kad LL turėjau nemažai ir nemalonus. Tai buvo senai, dar Vokietijoje, kai LL pradėjo tik elti rotatoriumi spausdinama. Buvau skautiškos spaudos platintojas, priklausau Skautų Brolijai, o netiesioginiai ir Skautų Pirmijai. Tamstų administracija tuo laiku siuntė man tam tikrą egz. skaičių Gerbiama skaitytojai, iš pirmo aš sprendžiau, kad laikraštį pamėgčiau, nors jis, kartais ir nelabai aiškiai buvo skaitomas. Nesu politikas, ir ją nesidomėjęs gal ir nedaug supratau politines kovas, tik viena buvo aišku, kad laikraštis nebijo kal kam tiesą pasakytį į akis. Opozicija, kiek spėjo iš jų protesto, labai pasipiktino LL straipsniais. Prileidžiu, kad ir Skautų buvusioji Pirmija (aukščiausias skautų organas), buvo stiprios politinės rankose: ji tuojau pareiškė norą,

Gerb. Pone Redaktorai! Turiu pripažinti, kad LL turėjau nemažai ir nemalonus. Tai buvo senai, dar Vokietijoje, kai LL pradėjo tik elti rotatoriumi spausdinama. Buvau skautiškos spaudos platintojas, priklausau Skautų Brolijai, o netiesioginiai ir Skautų Pirmijai. Tamstų administracija tuo laiku siuntė man tam tikrą egz. skaičių Gerbiama skaitytojai, iš pirmo aš sprendžiau, kad laikraštį pamėgčiau, nors jis, kartais ir nelabai aiškiai buvo skaitomas. Nesu politikas, ir ją nesidomėjęs gal ir nedaug supratau politines kovas, tik viena buvo aišku, kad laikraštis nebijo kal kam tiesą pasakytį į akis. Opozicija, kiek spėjo iš jų protesto, labai pasipiktino LL straipsniais. Prileidžiu, kad ir Skautų buvusioji Pirmija (aukščiausias skautų organas), buvo stiprios politinės rankose: ji tuojau pareiškė norą,

Gerb. Pone Redaktorai! Turiu pripažinti, kad LL turėjau nemažai ir nemalonus. Tai buvo senai, dar Vokietijoje, kai LL pradėjo tik elti rotatoriumi spausdinama. Buvau skautiškos spaudos platintojas, priklausau Skautų Brolijai, o netiesioginiai ir Skautų Pirmijai. Tamstų administracija tuo laiku siuntė man tam tikrą egz. skaičių Gerbiama skaitytojai, iš pirmo aš sprendžiau, kad laikraštį pamėgčiau, nors jis, kartais ir nelabai aiškiai buvo skaitomas. Nesu politikas, ir ją nesidomėjęs gal ir nedaug supratau politines kovas, tik viena buvo aišku, kad laikraštis nebijo kal kam tiesą pasakytį į akis. Opozicija, kiek spėjo iš jų protesto, labai pasipiktino LL straipsniais. Prileidžiu, kad ir Skautų buvusioji Pirmija (aukščiausias skautų organas), buvo stiprios politinės rankose: ji tuojau pareiškė norą,

Gerb. Pone Redaktorai! Turiu pripažinti, kad LL turėjau nemažai ir nemalonus. Tai buvo senai, dar Vokietijoje, kai LL pradėjo tik elti rotatoriumi spausdinama. Buvau skautiškos spaudos platintojas, priklausau Skautų Brolijai, o netiesioginiai ir Skautų Pirmijai. Tamstų administracija tuo laiku siuntė man tam tikrą egz. skaičių Gerbiama skaitytojai, iš pirmo aš sprendžiau, kad laikraštį pamėgčiau, nors jis, kartais ir nelabai aiškiai buvo skaitomas. Nesu politikas, ir ją nesidomėjęs gal ir nedaug supratau politines kovas, tik viena buvo aišku, kad laikraštis nebijo kal kam tiesą pasakytį į akis. Opozicija, kiek spėjo iš jų protesto, labai pasipiktino LL straipsniais. Prileidžiu, kad ir Skautų buvusioji Pirmija (aukščiausias skautų organas), buvo stiprios politinės rankose: ji tuojau pareiškė norą,

Gerb. Pone Redaktorai! Turiu pripažinti, kad LL turėjau nemažai ir nemalonus. Tai buvo senai, dar Vokietijoje, kai LL pradėjo tik elti rotatoriumi spausdinama. Buvau skautiškos spaudos platintojas, priklausau Skautų Brolijai, o netiesioginiai ir Skautų Pirmijai. Tamstų administracija tuo laiku siuntė man tam tikrą egz. skaičių Gerbiama skaitytojai, iš pirmo aš sprendžiau, kad laikraštį pamėgčiau, nors jis, kartais ir nelabai aiškiai buvo skaitomas. Nesu politikas, ir ją nesidomėjęs gal ir nedaug supratau politines kovas, tik viena buvo aišku, kad laikraštis nebijo kal kam tiesą pasakytį į akis. Opozicija, kiek spėjo iš jų protesto, labai pasipiktino LL straipsniais. Prileidžiu, kad ir Skautų buvusioji Pirmija (aukščiausias skautų organas), buvo stiprios politinės rankose: ji tuojau pareiškė norą,

Gerb. Pone Redaktorai! Turiu pripažinti, kad LL turėjau nemažai ir nemalonus. Tai buvo senai, dar Vokietijoje, kai LL pradėjo tik elti rotatoriumi spausdinama. Buvau skautiškos spaudos platintojas, priklausau Skautų Brolijai, o netiesioginiai ir Skautų Pirmijai. Tamstų administracija tuo laiku siuntė man tam tikrą egz. skaičių Gerbiama skaitytojai, iš pirmo aš sprendžiau, kad laikraštį pamėgčiau, nors jis, kartais ir nelabai aiškiai buvo skaitomas. Nesu politikas, ir ją nesidomėjęs gal ir nedaug supratau politines kovas, tik viena buvo aišku, kad laikraštis nebijo kal kam tiesą pasakytį į akis. Opozicija, kiek spėjo iš jų protesto, labai pasipiktino LL straipsniais. Prileidžiu, kad ir Skautų buvusioji Pirmija (aukščiausias skautų organas), buvo stiprios politinės rankose: ji tuojau pareiškė norą,

KUR BOLŠEVIKAI

RANDA GROŽI!

(Tęsinys iš 2 psl.).

Ką reiškia bolševikiniai planai, visiems gerai žinoma. Tai komunistų partijos įsakymai. Pabrėdęs knygynų vedėjams šiais metais pasisekė tuos įsakymus įvykdyti, todėl jie gali būti ramūs iki kitų metų ir laukti naujų įsakymų.

Daug gudriau knygų platinimo reikalą sutvarkė Ariogalos rajono knygynų vedėjas. Užuot pats visur lakstęs, jį išdalino knygas pradžios mokyklos mokytojams, ir šie už jį atliko tą nemalonų darbą. Ypač didelę dalį savo naštos jam pavėjo užkrauti ant Rugėnų pradžios mokyklos vedėjo Jočio, Staniūnų pradž. mokyklos mokytojos Kavaliauskienės, Avižonių pradž. mokyklos vedėjos Sutkevičienės ir eilės kitų pradž. mokyklų mokytojų pečių. O pats sėdi ir guriasi, kad per dieną parduodama po 120—150 įvairių politinės, mokslinės ir grožinės literatūros veikalų. Žinoma, suprantant, kad politika, mokslas ir grožis sutelpa komunistų partijos nutarimų protokoluose.

Maskoliškos literatūros platimui naujas metu ypač buvo priegrieti "Saliomėjos Neries" kolūčio sąskaitininkas Vaičiulis ir "Balandžio" kolūčio pirmininkas Bernmanas. Jiems įbrukta net po šlamšto bibliotekėle. Užtat labai džiaugiasi rajono knygyno vedėjas, šiandien savo buvusiesiems vargiai juodu gali būti kotiruojami, ligišolinė dalykų padėtis ir Italijoje, ir Vokietijoje, ir Ispanijoje yra apgalvintai neišnaudojama. Oficialūs tu valstybių pareigūnai pareiškia: duokit Lietuvos atstovą. Deja, nesant inngos tremties sprendžiamos politinės viršūnės, nėra kas atsiliępti — esu. Šių progų neišnaudojimas yra nusikaltimas Lietuvai.

LIETUVIAI VERCIAMI PLEŠTI SAVO KRASTĄ

Vilniaus radijo pranešimu iš Panevėžio, geležinkelininkai pirma laiko įvykdė metinį vagonų pakrovimo planą. Tuo būdu daugiau, negu nustatyta norma pervežta per 50,000 tonų krovinių, žymiai viršytas greitis, 20% pagreitinta apyvarta. Šiame darbe pasižymėjo mašininkai draugai Milaševičius, Juškus, Jarošaitis ir kiti.

Plačiau yra žinomas bolševikinių traukinių lėtas ir netaisyklingas važiavimas, virtęs pašaipos objektu pačių rusų tarpe. Daug apie tai rašo "Literaturnaja Gazeta", "Kro kodil" ir kit. laikraščiai. Todėl suprantamos geležinkelininkų "načalnikų" beviltiškos pastangos pagerinti traukinių judėjimą soc lenktyne, apdovanojimais ir pan. priemonėmis. Ypač dabar, prasidėjus žiemai. Nors mažai žemės ūkio gėrybių pagamina susmukdytas pavergtos Lietuvos žemės ūkis, bet ir jų maškoliai nebespėja išgabenti. Todėl jie ir neriasi iš kailio, ragindami darbininkus greičiau pakrauti vagonus, greičiau važiuoti, trumpiau stovėti. Visiškai nesuprantama, kodėl iš kailio neriasi draugai mašininkai Milaševičius, Juškus, Jarošaitis ir kiti. Iš pavardžių reikia spręsti, kad jie yra lietuviai, ir todėl savo krašto reikalai jiems turėtų labiau rūpėti už maskolius. Už porą rublių pažadėtų premijų jie neprivalėtų talkininkauti bolševikams savo pavergtą kraštą ir jo nelaimingus gyventojus apilėšiant. Juo daugiau ūkio gėrybių pasiliks Lietuvoje, juo sotesni bus gyventojai.

Gerb. Pone Redaktorai! Turiu pripažinti, kad LL turėjau nemažai ir nemalonus. Tai buvo senai, dar Vokietijoje, kai LL pradėjo tik elti rotatoriumi spausdinama. Buvau skautiškos spaudos platintojas, priklausau Skautų Brolijai, o netiesioginiai ir Skautų Pirmijai. Tamstų administracija tuo laiku siuntė man tam tikrą egz. skaičių Gerbiama skaitytojai, iš pirmo aš sprendžiau, kad laikraštį pamėgčiau, nors jis, kartais ir nelabai aiškiai buvo skaitomas. Nesu politikas, ir ją nesidomėjęs gal ir nedaug supratau politines kovas, tik viena buvo aišku, kad laikraštis nebijo kal kam tiesą pasakytį į akis. Opozicija, kiek spėjo iš jų protesto, labai pasipiktino LL straipsniais. Prileidžiu, kad ir Skautų buvusioji Pirmija (aukščiausias skautų organas), buvo stiprios politinės rankose: ji tuojau pareiškė norą,

Gerb. Pone Redaktorai! Turiu pripažinti, kad LL turėjau nemažai ir nemalonus. Tai buvo senai, dar Vokietijoje, kai LL pradėjo tik elti rotatoriumi spausdinama. Buvau skautiškos spaudos platintojas, priklausau Skautų Brolijai, o netiesioginiai ir Skautų Pirmijai. Tamstų administracija tuo laiku siuntė man tam tikrą egz. skaičių Gerbiama skaitytojai, iš pirmo aš sprendžiau, kad laikraštį pamėgčiau, nors jis, kartais ir nelabai aiškiai buvo skaitomas. Nesu politikas, ir ją nesidomėjęs gal ir nedaug supratau politines kovas, tik viena buvo aišku, kad laikraštis nebijo kal kam tiesą pasakytį į akis. Opozicija, kiek spėjo iš jų protesto, labai pasipiktino LL straipsniais. Prileidžiu, kad ir Skautų buvusioji Pirmija (aukščiausias skautų organas), buvo stiprios politinės rankose: ji tuojau pareiškė norą,

Gerb. Pone Redaktorai! Turiu pripažinti, kad LL turėjau nemažai ir nemalonus. Tai buvo senai, dar Vokietijoje, kai LL pradėjo tik elti rotatoriumi spausdinama. Buvau skautiškos spaudos platintojas, priklausau Skautų Brolijai, o netiesioginiai ir Skautų Pirmijai. Tamstų administracija tuo laiku siuntė man tam tikrą egz. skaičių Gerbiama skaitytojai, iš pirmo aš sprendžiau, kad laikraštį pamėgčiau, nors jis, kartais ir nelabai aiškiai buvo skaitomas. Nesu politikas, ir ją nesidomėjęs gal ir nedaug supratau politines kovas, tik viena buvo aišku, kad laikraštis nebijo kal kam tiesą pasakytį į akis. Opozicija, kiek spėjo iš jų protesto, labai pasipiktino LL straipsniais. Prileidžiu, kad ir Skautų buvusioji Pirmija (aukščiausias skautų organas), buvo stiprios politinės rankose: ji tuojau pareiškė norą,

Mes mokomės angliškai

● Labai nuobodi, bet labai reikalinga pamoka.

Panejė E. F. (Eugenija Franckūnaitė) išvyko atostogų, tai bandysiu aš ją pavaduoti. Laikina! Bet man pradedta atrodyti, kad be keletos nuobodžių gramatikos pamokų, mes sunkiai begalėsime išsiversti. Tačiau pažadame — tokių pamokų nebus daug, kokios 3 ar 4. Ne daugiau. Jau priėjome tokią "tašką", kad reikia gramatikos. Ir dar vienas dalykas. Gramatiką aiškiniu labai "primityviai". Tai gi, kas moka — prašau visai neskaityti toliau. O kas moka "šlapiu" — prašau neužsigauti už "vaikiskus" aiškinimus.

● Perdaug nesigilinkite į šį reikalą — nesikankinkite.

Kodėl nesigilinti? Mat, perdaug nuobodus dalykas gilintis į teoriją, kai visai neaišku, kam ji reikalinga ir iš viso ar ji praktikos tikslams reikalinga? Vėliau, kai aš duosiu praktiškus dalykus, aš priminsiu apie šią gramatikos gabaliuką. Tada Tamstos dar kartą perskaitysite ir jei bus ūpo, įsigilinsite.

● Reikia išmolti ne viena, bet tris žodžius.

Pavyzdžiui, imkime žodį (veiksmažodį) eiti. Tai reikia mokėti pasakyti, kad aš einu — I walk, kad aš eju (vakar) — I walked. Bet to negana. Reikia išmolti to paties žodžio dar ir trečią formą — "ejes". Lietuviškai tas reikalingas tam, kad galėtume, pavyzdžiui, pasakyti — aš eju ejes, arba — aš buvau ejes. Tai gi — dar kartojau — jeigu mokslinės žodį walk, tai reikia išmolti ir atsiminti — I walk, I walked ir dar trečią jo formą "walked". Imkime dar porą pavyzdžių. Atidaryti. — I open, I opened ir "opened". Dar vienas. Uždaryti. — I close, I closed ir "closed". Va ta paskutine forma, padėta sveltininkuose, — "walked", "opened" ir "closed" lietuviškai vadinasi — dalyvis, o angliškai "participle". Be šito "participle" angli kalboje (ir, žinoma, kitose kalbose), labai sunku išsiversti. Taigi atsiminkite ir keletą kartų pakartokite "participle", "participle", "participle". Jeigu nesate tikras, kad žodį "participle" gerai atskaitai ištarai, būtinai paklausk to, kas gerai moka jį ištariti. Nes gi mes tą žodį turėsime tarti gal šimtus kartų, tai būtų negerai, kad visą laiką jį klaidingai ištartume. O ištariti nelengva. Iš pamokų žinau, kad pradžioje vienai jį taria "particifil", kiti vel "partisifil" ir panašiai. Bus gerai. Išmoksime.

● Nesibarkite, kad per lengva.

Ne vienas pasako, kad čia labai lengva su tuo "participle". Pasakė I walk, I walked ir jau tas trečias, tas "participle" savaime aišku, kad bus "walked", arba "closed" arba "opened". Gall kam nors atrodyti, kad aš čia be reikalo per ilgai "mokinuos" (beždžioniuju) su tuo participle. Atsakau: kantrybės. Ne visada taip lengva. Kaip tik priešingai. Dažniausia esti sunkiau, o kita kartą ir labai sunku.

Imkime kitus žodžius — veiksmazodžius. Aš valgau. — I eat, aš valgiau — I ate, ir valges (atsait tas "participle") jau bus "eaten". Taigi nera taip paprasta, kaip pirmiau su žodžiais walk, open ir close. Čia jau negalima sakyti — I eat, I eated ir "eated". Ne. Turime sakyti — I eat, I ate, ir "eaten".

● Kodėl gi taip yra?

Todėl, kad angli kalboje, lygiai kaip ir kitose kalbose, yra dvių rūšių žodžiai — veiksmazodžiai. Vieni iš tų veiksmazodžių yra tokie, kad užtenka prie jų pabaigos (galūnes) pridėti ed ir

Viena seniausių draudimo įstaigų Chicago
 pietvakariuose

One World Insurance Agency

Paskambinkite telefonu galima susikalbėti lietuviškai
 Ši organizacija yra po priežiūra Charles P. Kal

Valandos: pirmadienį, antradienį ir ketvirtadienį — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro
 penktadienį ir šeštadienį — nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų
 val. vakaro punktualiai ir šiek tiek — nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų
 8322 So. WESTERN AVE. — TELEF.: PROSPECT 6-5182 — 5182

Didžiausias įvairių prekių pasirinkimas, pigesnėmis kainomis, negu kur kitur,

BRIDGEPORT HARDWARE & PAINT STORE

PRIE 3214 So. HALSTED ST.   Telef.: CAmet 5-4667.

DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIŲ PREKIŲ KRAUTUVEJE

CHARLIE GOLDMAN

3303 S. HALSTED ST.   TELEF.: YARDS 7-2222.

Kalbama lietuviškai.

IKI 50% NUOLAIDOS
 DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS!

Frašime atsilankyti ir įsitikinti mūsų kainų žemumu ir geru patarnavimu.

LIETUVIŲ KRAUTUVE

Joseph's Dry Goods Store

3218 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILLINOIS.

DIANA FARMS

3233 South Halsted Street

Telef.: DA. 6-6966.

Pirmos rūšies žąsų, antys, kalakutai ir kitokia paukštiena. Švieži kiaušiniai, nesūdytas sviestas, sūriai, atvežami iš Michigan ūkio kiekvieną dieną. Užsakymus atliekame ir telefonu paskambinus. Pristatome į namus.

MODERNIŠKA KIRPYKLA

Savininkas W. REKASIUS,

752 West 33rd Street (prie Halsted gatvės).

Darbas atliekamas labai švarioj kirpyklos patalpoje ir geriausiai, pagal kiekvieno mūsų tautiečio skonį ir pageidavimą. Kainos žemos. Darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro. Šeštadieniais — nuo 9 val. ryto, iki 6 val. vakaro. Trečiadieniais — uždaryta.

Telefonas: Victory 2-8770.

UZEIK IR PATS ĮSITIKINK.

LIETUVIŠKA ISTAIGA

Atidarykite Dabar Tarnavimo Saskaity

CRANE SAVINGS

Sąskaitos yra draustos J. A. iki \$10,000. —

Ką šiandien Atidėsite, Tą Lietingaj Dienoj Turėsite!

MES MOKAME 3% DIVIDENDŲ.

Crane Savings and Loan Ass'n

B. R. Pietkiewicz
 (PETKEVICIUS)

PREZIDENT, MANAGER

2555 W. 47th St. • I. Afavette 3-1083

CHICAGO, ILLINOIS.

Platinkite "Laisvąją Lietuvą"

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose kreipkitės:

DR. J. KASKELIS

R. TESLIA REAL ESTATE,
 575 Queen St. W. TORONTO
 tel: Wa 2646; Wa 2647; Wa 2648.

PAJIESKOJIMAS

Prašau atsiliepti Elzbieta Rubinaite (vyro pavardė man nežinoma) iš Viesėnų par., Telšių apskr. (Jos tėvo vardas Jonas Rubinas, motina Urbanaviciute). Jiesko O. Skirmun., 6801 So. Talman Ave., Chicago 29, Ill. Tefel.: PROSPECT 6-3348.

ISNUOMOJAMA TAVERNA,
 Bridgporte, baras 50 pėdų, visi įrenginiai vietoje, gerame stovy, 2 kambariai užpakaly gyventi. Biznis buvo laikomas per ligus metus. Priešastį patvirtite vietoje. — Asmeniškai kreiptis: Jesm Tavern, 3107 1/2 So. Halsted Tr.

PUIKIAI PRAEISITE ATOSTOGAUSI VILOJE

JONAS BAČINSKAS

MIAMI BEACH, FLORIDA
 1117 — 1125 Euclid Ave.
 Telef.: 580805.

ČIA RASITE VISUS PATOGUMUS. Savi — pas savus!

Firmasis tremtinys kirpėjas

P. R. SKRIPKAUSKAS

4352 So. Western Ave.
 Darbas atliekamas meistriškai.

Kasdien nuo 9 iki 7 val.,
 Šeštadieniais nuo 9 iki 6 val.

CHAS. LUKŠIS

REAL ESTATE,
 MORTGAGES,
 INSURANCE,
 NOTARY PUBLIC

2502 West Pico Blvd.
 LOS ANGELES 19, CALIF.
 Telef.: REPUBLIC 8278.

PARDUODAMI 2 NAMAI.

1. Labai geram stovy su 250 dol. pajamų į mėnesį, Centraliniu šildymu, 4 nedideliais butais, su visais baldais, tik už 12,800 dolerių.

2. Naujai atremontuotas, Brigton Park'e, 4 būty, su 175 dol. pajamų į mėnesį, už 12,750 dolerių. Sužinoti: Telefonu: CAmet 5-5067, nuo 9 val iki 12 val.

Draugai ir sau sveikatos knyga vadovąs:

BUKITE SVEIKI

Ją parashė ir jau išleido Dr. Biežis. Šioje knygoje aprašoma suprantama lietuvių kalba svarbiaji sveikatos išlaikymo dėsniai: KAIP BŪTI SVEIKU IR ILGAI GYVENTI. Ši svarbi knyga privalo rasti kiekvienoje lietuvių šeimoje. Kaina tik 2 doleriai su prisuntimu. Tuojau užsisakykite. Užsakymus siųskite knygos autorius:

Dr. S. Biežis,
 3241 W. 66 Place,
 Chicago 29, Ill.
 Telefonas: REPUBLIC 7-7868.

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 West. Cermak Road
 VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 val. vak
 Trečiad ir sekmad ofisas uždarytas
 Šeštad tik nuo 1-3 val. popiet.
 Tel. ofiso: VI. 7-6583, rez. Re. 7-7868
 Rezid. 3241 W. 66th PLACE.

V. ŠIMKUS

STATYBŲ KONTRAKTORIUS

— Stato naujus namus pagal sutartį. Didelis planų pasirinkimas. Atliekami remonto darbai.

4645 So. Keating Ave.
 Telefonas: RELIANCE 5-8202.
 Skambinti nuo 6 val vakaro.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS

1-mo tomo atsargos jau baigiasi. Kas norėtų užsiprenumeruoti L. E. Prašoma tuojau kreiptis į gen. jos atstovą Domą Veličką, 7838 So. Green St., Chicago 20, Ill. Telefonas: Vincennes 6-7624.

J. J. ELLIS, REALTOR

383 Roncesvalles Av. Toronto, Ont.
 Jeigu norite pirkti ar parduoti namus, farmas, gazolino stotis, krantoves ar kitokius bizius daryti, visuomet Jume mielai patarnaus mūsų atstovas

Vytautas LUNYS

Telefonai: Biuro LA 8000; Buto LY 2048.

SVEIKĄ IR SVIEŽŲ MAISTĄ VISADA GAUSITE

Br. ir A. BALIU

ĮVAIRIŲ MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVEJE. — SVIEŽI MESA IR JOS GAMINIAI.

Įvairūs delikatesai, vietiniai ir užsieniniai. Lietuviški sūriai, dešros. Vaikams žaislai ir kiti reikmenys.

Paskambinus užsakymai paruošiami iš anksto — parengimams, šeimoms ir pavieniams.

4544 So. CALIFORNIA AVE., TELEF.: LA 3-9795.
 Visada sąžiningas patarnavimas.

J. KARVELIS

3249 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill.
 Tel.: Yards 7-0677 ir Tel.: DA. 61136

Didžiausias pasirinkimas: siuvamų mašinų, Radio aparatų, įvairių šveicarikių laikrodžių, įvairiausių lietuviško meno išdirbinių, Lietuviškų knygų, žurnalų ir laikraščių.

ARS-FOTO STUDIJA

3362 So. HALSTED ST., CHICAGO, Illinois

Prilma ir meniškai atlieka įvairiausius fotografavimo darbus, kaip tai:

1. Daro meniškas, retuotas portretų nuotraukas, įvairių dydžių
2. Vestuvių, susirinkimų ar kitokių iškilmių nuotraukas darome mūsų studijoje.
3. Foto mėgėjams išalkiname filmas ir darome nuotraukas.
4. Ten pat galima įsigyti gerų filmų įvairiems foto aparatams.

Dabar pats geriausias laikas pirktipias mus automobilį, nes kainos yra labai kritusios. Išmokinsime nemokamai važiuoti ir parūpinsime leidimus nemokamai. Atvykite arba telefonuokite į lietuvių mėgiamiausią automobilių prekybą:

LIETUVIŲ PREKYBOJ HARMONY MOTORS

5805-07 SO WESTERN AVENUE.   Tel.: REPUBLIC 7-6480.

Taupymas yra turtingumo šaltinis

Pradėk taupyti tuojau... Mes mokam aukštus dividendus. Mūsų bendrovės laikomi pinigai Federalės valdžios' apdrausti iki 10,000 dolerių.

Midland Savings AND LOAN ASSOCIATION

4038 Archer Avenue — Tel.: Lafayette 3-6719

Sekretorius AUGUST SALDUKAS

Už Taupomus Pinigus Mokame 3 1/2 Nuošim.

A. R. JUNIEVICZ ir SŪNUS

3317 So. HALSTED ST., CHICAGO 8, Ill.   Telef.: YARDS 7-6266.

LIETUVIŠKA

Laikrodžių ir Brangenybių KRAUTUVE

Didelis pasirinkimas įvairių žiedų, dovanų įvairioms progoms. Ten pat talso europietiškus ir vietos gamybos laikrodžius. Kainos yra labai žemos, o darbas atliekamas labai sąžiningai. Užek ir pats įsitikink.

Virš 50 metų

Ne tik patarnauja, bet ir broliškus patarimus duodu apie

ĮVAIRIAS APDRAUDAS.

KREIPKITES Į

JOHN F. EUDEIKIS

Laidotuvių Direktorius

Tai yra seniausia ir didžiausia laidojimo įstaiga.

Veikia Dieną ir Naktį

4605 — 07 So. Hermitage Ave. — Tel.: YARDS 7-1741 ir 7-1742 arba 4330 — 34 So. California Ave. — Telef.: LA. 3-0440.

Koplyčiose moderniškai oro keitimo įrengimai

NENUKLYSK NUO DIDŽIOJO KELIO — BUK NUOLATINIŲ "LAISVOSIOS LIETUVOS" SKAITYTOJŲ.

Kas Valgo Bruno Duona Visad Žydi Kaip Aguon?

LIETUVIŠKA KEPYKLA

SAV. BRUNO MACIUSKAS,
 2339 So. Lithuanica Ave.
 Telef.: Kliffside 4-6376

VAISTINĖ

Savininkas

PR. A. ŠIMKUS

3301 So. Halsted St.
 Tel.: Virginia 9080 ir 9081.

Didelis pasirinkimas įvairių kosmetikos dalykų ir malonus patarnavimas patio savininko Pr. Šimkaus. Lietuvis perka pas Lietuv!

Lietuviškos dešros, sūriai

METRIKIŲ FARM FOOD CO

1804 W. 47th Str.

Televizija Radio ir Fonografai

10% nuolaidos su šiuo skeblimu. GARANTUJAMA — ISSIMOKEJIMAL APARATŲ SUTAISYMAS dirbtuvėse ir namuose atliekamas priyrusių inžinierių. Sąžiningas ir geras patarnavimas garantuotas.

DAINA TELEVISION sales-service

3130 So. Halsted St. — TELEF.: DANUBE 6-6887

KRAUTUVE ATDARA: Pirmadieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 — 9 val. vak. Kitomis dienomis: 9 — 6 val. vak.

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMOS

SO. BOSTON, MASS.

Liet. Radio Korp. Program: Boston, Mass., WTEE, 1090 kc. Sundays 12.00 to 12.30 a.m. Director S. Minkus, 502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass., tel. So. 80489.

BROOKLYN, N. Y.
 Lithuania Radio Program: Brooklyn, N. Y., WWRL, 5000 kc. Saturdays 2.00-3.00 P. M. Joseph Ginkus, director, 495 Grand St. Brooklyn 11, N. Y. Tel. EV. 4-9293

HILLSIDE, N. J.
 Memories of Lithuania: Hillside, N. J., WEVD, 1330 kc. Saturdays 4.45-5.30 P. M. Director Jack J. Stukas, 1264 White St., Hillside, N. J. Tel. WA. 6-3325.

DETROIT, MICH.
 Baltic Melodies. Programa esti šeštadieniais nuo 8.30-9.15 vck. Banga 1400.

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMOS

SO. BOSTON, MASS.

Liet. Radio Korp. Program: Boston, Mass., WTEE, 1090 kc. Sundays 12.00 to 12.30 a.m. Director S. Minkus, 502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass., tel. So. 80489.

BROOKLYN, N. Y.
 Lithuania Radio Program: Brooklyn, N. Y., WWRL, 5000 kc. Saturdays 2.00-3.00 P. M. Joseph Ginkus, director, 495 Grand St. Brooklyn 11, N. Y. Tel. EV. 4-9293

HILLSIDE, N. J.
 Memories of Lithuania: Hillside, N. J., WEVD, 1330 kc. Saturdays 4.45-5.30 P. M. Director Jack J. Stukas, 1264 White St., Hillside, N. J. Tel. WA. 6-3325.

DETROIT, MICH.
 Baltic Melodies. Programa esti šeštadieniais nuo 8.30-9.15 vck. Banga 1400.

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMOS

SO. BOSTON, MASS.

Liet. Radio Korp. Program: Boston, Mass., WTEE, 1090 kc. Sundays 12.00 to 12.30 a.m. Director S. Minkus, 502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass., tel. So. 80489.

BROOKLYN, N. Y.
 Lithuania Radio Program: Brooklyn, N. Y., WWRL, 5000 kc. Saturdays 2.00-3.00 P. M. Joseph Ginkus, director, 495 Grand St. Brooklyn 11, N. Y. Tel. EV. 4-9293

HILLSIDE, N. J.
 Memories of Lithuania: Hillside, N. J., WEVD, 1330 kc. Saturdays 4.45-5.30 P. M. Director Jack J. Stukas, 1264 White St., Hillside, N. J. Tel. WA. 6-3325.

DETROIT, MICH.
 Baltic Melodies. Programa esti šeštadieniais nuo 8.30-9.15 vck. Banga 1400.

RENGIAMAS NAUJAS BUTAS

Išnuomavimui (3-4 kbr., sulig pageldavimo, su central. šild. ir patog.) todėl kam toks reikalingas (ypač viengungiams dyp. tinkamas), prašoma kreiptis: 5183 S. Carpenter St. Tel.: Danube 6-1336.

LAISVOJI LIETUVA Pasa 5

ŽINIOS iš KANADOS

PAGROBE Mergaitė

Pastarosiomis dienomis Torone pasigrovo sensacingas įvykis. Marlon Mc. Dowel 17, ir jos draugas 19 m., lengva mašina išvažiavo pasivažinėti. Užmiestyje jiedu sustojo ir apie 90 minučių romansavo. Tuo pačiu laiku, 11 val. vak. prie jų privažiavo kita mašina ir iš jos išlėpęs kaukėtas vyras įsiveržė į jaunuolių mašiną, ir pistoleto rankena apsvaigines mergaitės draugą, ją pasigrobo ir dingo nežinoma kryptimi. Prisvaiginta atgavęs sąmonę, pranešė Toronto priemiesio Scarborough policijai, kuri tuojau šoko piktadarį gaudyti. Bet jokių rezultatų iki šiol. Spėjama, kad piktadaris, pagrobta mergaitę išnaudojęs, galėjo ją nužudyti ir paslėpti. Scarborough aukštesniosios mokyklos auklėtiniai ištisas dienas Scarborough upelio krūmose pakrantėse ir laukuose ieškojo dingusios Mc. Dowel kūno bei kurių nors ženklų, bet veltul.

SPAUDOS VAJUS TORONTE

I KLE Krašto Valdybos posėdį buvo pakviesti visu organizacijų atstovai ir spaudos platintojai, sąryšyje su lietuviškos spaudos Kanadoje palaikymo reikalu. Tam reikalui sudarytas specialus komitetas, kuris kviečia taktininkus į spaudos platintojų vaju. Nustatytą neaplenkti nė vieno lietuvi nepasitūlus užsiprenumeruoti bet kurį Kanadoje leidžiamą lietuvišką laikraštį (išskyrus komunistinį). Vajus jau pradėtas vykdyti.

GABIOS LIETUVAITĖS.

Vilniečių patriotų lietuvių Marytės ir Silvestro Nalivaikų vienturtė dukrelė Zivilė Nalivaikaitė pasirodė nepaprastais gabumais moksle. Būdamą vos 15 metų amžiaus, ateinan-

čiais metais žada baigti High School ir konservatorijos pianos klase. Be šių dalykų, Zivilė lanko dramos ir baletu studijas. Ji neblogai ir rašinėja. Yra parašiusi anglų kalba keletis scenos veikaliukus, kuriuos vaidino High School mokiniai. Zivilė nors ir neprisimena Lietuvos, bet yra didelis patriotė, ir net nepakenčia tu lietuvių kurie be ypatingo reikalo vartoja anglų kalbą.

Kita lietuvaite Aldona Urnavičiūtė, LAS Toronto skyriaus nario Adomo Urnavičiaus dukrelė, taip pat ateinančiais metais baigia High School ir komercijos mokyklą. Ankstyvesnes klases Aldona baigė pirmoji, su geriausiais atsižymėjimais ir dovanomis. Perėjus vasaros atostogų metu buvo kviesta į tris firmas dirbti. Pasirinko American Life Insurance, kur gaudavo \$ 45.— per savaitę. Čia Aldona savo gabumais ir darbštumu užimponavo savo viršininkus, kurie prieš artinančios mokslo sezonui, atsisveikindami su Aldona, išreiškė pagėidavimą, kad jie tą darbščią lietuvaite norėtų matyti savo įstaigoj visą laiką.

Tai mūsų atgimstančios tėvynės sulai. Duok Dieve, kad jie nepalūžtų.

MAZEJA DARBAI.

Nors kiekvienais metais prieš Kalėdas čia darbai sumažėja, bet šiais metais bedarbė didesnė. Šiuo metų Toronto mieste bedarbių priskaitoma per 18.000.

* * * *

Gruodžio 19 d. St. Michel ligoninėje Toronte po sunkios ligos mirė patriotas lietuvis Justinas Zablockas, 34 m. amžiaus. Išsėkis ramybėsje, tremties auka!

KĄ JIE DIRBA

□ Dr. Kazio Sruogos patalpose. Cicero, Illinois, 8. m. sausio mėn. 2 dieną įvyko pasitarimas "Laisvosios Lietuvos" reikalais. Dalyvavo: Balčiūnas Jonas, Gudaitis Jurgis, Luneckas Mykolas, Mastonis Juozas, Navickienė Birutė, Rimas Alfonsas, Sruoga Kazys, Stanelka Vytautas ir Voldemaras Jurgis. Pirmininkavo "Laisvosios Lietuvos" Kolegijos Pirmininkas Gudaitis Jurgis, sekretoriavo Mastonis Juozas.

Buvo išskirti sumanymai sudaryti ryšių — finansų komitetą, informacijos komitetą ir laisvės fondo komitetą.

□ Ono ir Liūdas Kronai 1953 m. gruodžio 25 d. šventė savo 15 metų vedybinių gyvenimo sukaktuves. Prie turtingai apkrauto vaišių stalo, gau-

sia susirinkusiems svečiams sveikinant sukaktuviniukus, staiga įvyko dar viena staigmena. Vytautas Jasinevičius ir Elenutė Kronaitė sumaine žiedus. Ta pačia proga giendant, Onutė ir Liūdas Kronams, ilgiausių metų, Elenutei Kronaitėi ir Vytautui Jasinevičiui, tie patys svečiai sugiedojo "Kas bernelio sumilyta". Kalkurios viešnios, netikėtai žinios užklupus ir dainos paveiktos, ašarojo.

Pažymėtina, kad Elenutė Kronaitė yra jauniausioji Konstancijos ir Roberto Kronų, žinomų Kauno gelininkų dukte. Vytautas Jasinevičius yra ligametis ir aktyvus Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio narys, o taip pat ir Korėjos karo veteranas, neseniai grįšęs iš Korėjos ir paleistas atsargą seržanto laipsniui.

"Laisvosios Lietuvos" atstovai ir platintojai

I kuriuos galima kreiptis prenumeratos, skelbimų ir kitais reikalais:

Detroit, Mich.
Pauza Vlado,
1906 — 25 St.

Vaikutis Kazys,
9729 Woodlawn

Rochester, N. Y.
Užemis Bronius,
1118 Nort St.

Brooklyn, N. Y.
Valakas Juozas,
383 So. 4 St.

Philadelphia, Pa
Kazlauskas Kazys,
230 Mountain St.

Omaha, Nebr.
Pangotis Stasys,
1505 So 31 St.

Cicero, Ill.
Arstikys Juozas,
1523 So. 48 Ct.
Telef. To 3-3146.

Stasys Juozaitis,
1413 So. 49 Ct.
Toronto, Ont., Canada
St. Pociūnas,
64 Mc. Kenzie Cres.

Montreal, P. Que, Canada
Baltruonis Pranas,
1634 Sicard St.

Hillside, N. J.
V. Valickas,
572 Champan St.

Baltimore, Md.
A. Cesonis,
1323 Hollins St.

Vokietijoje
J. Gytis,
(13b) Memmingen,
Postfach 201—W., Germany.

Cleveland, Ohio
Senkus Vytautas,
702 E. 91 St.

Pašakarnis Vytautas,
1219 E. 61 St.

So Boston, Mass.
Gedimtas Juozas,
23 Dorchester St.

Worcester, Mass.
Mudenas Bronius,
2 Svea St.

VENEZUELA, S. A.
Diržys Antanas,
Ave. Alayon 6 Oeste,
MARACAY, Estade Aragua.

Kolumbija,
K. Klatauskas,
Medell, Apt, nac. 2336.
Sault St. Marie, Ont., Canada,
A. Motiejunas,
78 Fanered St.

Newark, N. J.,
Kazys Trečiokas,
315 Walnut St.

Anglija,
K. Jonelynas,
The Chase Hostel,
Coventry.

AUSTRALIJA.
Grina Simas,
10 Peel St.,
Sydney — Kirribilli, N.S.W.

Kas nori skaityti su jokia partija nesurista laikraštį ir išgirsti objektyvų lietuvišką žodį visais svarbiausiais, tas skaito 8—10 puslapių laikraštį:

NEPRIKLUSOMA LIETUVA

"NEPRIKLUSOMA LIETUVA" turi daug rimtų bendradarbių visose kontinentuose ir duoda daug žinių iš lietuviškosios bendruomenės ir visos žmonijos gyvenimo sričių.

Prenumerata: metams visur 6 dol., visose Amerikoje — 5,50, Ka nadoje — 5 doleriai. Už laikraštį galima mokėti dalimis — pusmečiais, ketvirtimis ir nuo to kalna nekinta.

NAUJAI ATYTYKĖ "NEPRIKLUSOMĄ LIETUVĄ" gauna bargan lig: jie gauna darbo ir užsidirba.

ADRESAS: "NEPRIKLUSOMA LIETUVA",

7722 George St., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada.

ALICE STEPHENS ANSAMBLIO DRAMATIZUOTŲ DAINŲ KONCERTAS

1954 m. vasario mėn. 7 d. 3:30 val. p. p.

MARIA HIGH SCHOOL
6700 So California Ave.

Bilietų kainos: \$2.50 — \$2.00 — \$1.50

* GIESMĖ KUNIG. BIRUTĖS GARBEI K. V. Banaitis

* ŽALGIURIO MŪŠIS V. Paulauskas

Solistė GENOVAITE PEŠKYS

* RIESUTŲ SPAUSTUKAS P. T. Tschalkovskys

* Išraiškos Sokiai, vad. A. Valeišaitė šoka "ATEITIES" šok. grupė

* Baladė "NUGRIMZDES VARPAS" St. Šimkus

Solistas VLADAS BALTRUSAITIS

Režisuoja ALISE STEPHENS

Akomponuoja GENEVIEVE ALEKSIUNAS

Prie vargonų LEONARDAS ŠMUTIS

SPORTAS

Skyrių redaguoja Algimantas Grigaravičius,

6752 So. Morgan Ave.,

Chicago 21, Ill. Tel. AB. 4-0619.

BOKSO PADANGEJE

Pašaulio bokso centras yra Amerikoje. Gal daugeiui kyla klausimas, kodėl.

Čia galima duoti du atsakymus. 1. Jau nuo pat mažens, amerikiečių jaunimas yra pratinamas šiai sporto šakai: Ši šaka yra kultivuojama aukštesnėse mokyklose, bei universitetuose. Geresni boksininkai gauna stipendijas mokslui tęsti. Baigęs aukštesniąją mokyklą stipendijos dėka, boksininkas tankiai gauna stipendiją tęsti savo mokslus universitete.

2. Be to, kasmet Amerikoje įvyksta du bokso turnyrai. Vieną turnyrą remia C. Y. O. (katalikų jaunuolių organizacija). Šis turnyras įvyksta rudenį. Antras turnyras, vadinamas "Golden Gloves" (auksinės pirštines) įvyksta pavasarį. Šio turnyro rengėjai yra įvairūs Amerikos laikraščiai. Turnyro pelnas būna skiriamas šelpimo organizacijoms.

Abudu turnyrai būna suskirstyti į dvi grupes. Pirmoji grupė vadinasi "Novice Devicion". Šioje grupėje dalyvauja tik pradiniai sportininkai, kurie turi nemaziau 15 ir ne daugiau 21 metų amžiaus. Visi dalyviai privalo turėti raštišką tėvų leidimą. Visi dalyviai taip pat privalo išlaikyti fizinis egzaminus. Šioje grupėje negali dalyvauti joks boksininkas, kuris bet kada yra laimėjęs koki nors bokso čempionatą. Antroji grupė vadinasi "Open Division". Šioje grupėje gali dalyvauti visi mėgėjai sportininkai, kurie yra nemaziau 15 metų amžiaus.

Tačiau visi dalyviai, kurie neturi 21 metų amžiaus, privalo pristatyti iš tėvų raštišką leidimą. Ši grupė yra tankiai vadinama čempionų grupe. Bokso lygis šioje grupėje yra žymiai aukštesnis už "Novice Division".

Šiuose turnyruose yra vartojamos 10 ir 12 uncijų pirštines. Viso yra trys rundai. Vienas runda tęsiasi 2 minutes. Po kiekvieno rundo seka vienos minutės pertrauka.

Šių dviejų turnyrų populiarumas yra nepaprastai didelis. Kasmet tūkstančiai žiūrovų traukia į stadionus pamatyti ateities žvaigždes. Didieji pasaulio boksininkai kaip Joe Louis, Johnny Bratton, Rocky Grazianno Tony Zale ir kiti tokio kalibro boksininkai pradėjo savo tolimą kelią į pasaulio

čempionus šiuose turnyruose. Daugelis šių turnyrų laimėtojų pereina į profesionalų eiles. Tai yra vienas atsakymas, kodėl Amerikoje boksas yra pastatytas tokiu aukštam lygyje.

Antras atsakymas yra labai paprastas ir daug trumpesnis — doleris.

Boksas finansiniai yra labai pelninga šaka. Tai yra tiesioginis atsakymas, kodėl Amerika yra pasaulio bokso centras. Boksininkai, kurie pasiekia aukštesnę šioje šakoje, per vienas rungtynes uždirba daugiau, negu paprastas žmogus uždirba per visą savo gyvenimą. Pavyzdžiui tokie boksininkai kaip Jack Dempsey, Tunney, Joe Louis, Jimmy Braddock ir daugelis kitų, dėka bokso tapo milijonieriais. Dėl aukščių sumintų priežasčių, pasaulio bokso centras yra Amerikoje.

S. m. gruodžio mėn. 19 dieną, Milwaukee, Wisconsin'e, įvyko krepšinio rungtynės tarp Chicago latvių klubo "Daugavas Vanagi" ir "Milwaukee Latvių Klubas".

Šias rungtynes netikėtai laimėjo Chicago "Daugavas Vanagi". Jau tik rungtynėms prasidėjus Chicago pradėjo spausti. Savo staigiais prasiveržimais Chicago didino pasekmę ir pirmą kėlinį baigė (21-17) savo naudai. Tačiau prasidėjus antram kėliniui žaidimo eiga visai pasikeičia. Milwaukee centras Kačerovskis, kuris yra 6 pėdų ir 7 inčių milžinas, pradėjęs rungtynes joje iš pradžių baigė Kačerovskis pasekmę išlygina sumedamas 26 taškus. Iki žaidimo pabaigos lieka pusantros minutės. Chicago žaidėjas Sprogis puola pirmyn ir Milwaukee žaidėjas, bandydamas jį sustabdyti, padaro baudą. Kadangi iki žaidimo pabaigos yra mažiau kaip trys minutės, Sprogis turi teisę mesti dvi baudas. Jis šią progą puikiai išnaudoja, sumedamas abi baudas. Chicago veda dviem taškais. Iki žaidimo pabaigos lieka tik 10 sekundžių ir Milwaukee padaro technišką faulą. Chicago komandos kapitonas Laimonis Klavins įmeta ir Chicago laimi rungtynes. Chicago atstovavo: Klavins (8), Mužišniks (8), Tums (13), Sprogis (11), Vitolinis (0), Mednieks (4), Pūlinis (0).

"L. L." AUKOJO:

SUSIDOMEKITE ŠIAIS TEROS LEIDINIAIS:

Jeronimas Cičėnas: VILNIUS TARP AUDRŲ 5.00
Rr. V. Sruogienė: LIETUVOS ISTORIJA 3.00
Marius Katiliškis: UŽUOVEJA 3.50
Antanas Škėma: ŠVENTOJI INGA 2.50

August Gallit: TOMAS NEPERNADI S 2.50
Prosper Merimee: KOLOMBA 2.25

Dr. P. Jonikas: LIETUVIŲ KALBOS ISTORIJA 3.00
Luigi Pirandello: PIRMOJI NAKTIS 1.50
Liūdas Dovydnas: BROLIAI DOMEIKOS 2.50

Guy de Maupassant: KAROLIAI 2.50
Francois Mauriac: GIMDYTOJA 1.75
Paer Lagerkvist: BARABAS 2.25

TEROS KNYGA — GERA KNYGA, NELIKIT BE JOS KALEDOMSI

Ušakymams ir informacijai adresas: T E R R A 748 W. 33rd St., Chicago 16, Ill.

Brolį JONĄ VEBRĄ ir Jo Seimą, gyvenančius tolimoj Australijoje (13 Towns Cresc Turner Canberra, A.C.T. Australia) — sveikina, linki laimingų 1954 metų ir greitai atvykti į Čikagą. Broliai Vincas ir Petras (Chicago 9, Ill., 5103 S. Carpenter)

PILIETYBES EGZAMINAI ARTEJA

Jie Tau gali kaštuoti daug pinigų ir daug laiko. JULIUS ŠAKELIS "L. L." paprastu ir visiems suprantamu būdu aiškina, kaip išlaikyti pilietybės egzaminus. Nei nepajusi, kad esi jiems pasirošęs. Būdamas pilietis įgauni daug teisių ir gali daug daugiau patarnauti savo kraštui ir tautiečiams, negu bebaltis nepilietis.

Ušisakyk "L. L." Prašyk siųsti nuo Nr. 5, kur prasideda pilietybės pamokos. Patark ir savo pažįstamui tai padaryti. Atėjus laikui, Jis Tau bus dėkingas už patarimą. Patogumui ir laiko sutaupymui, iškirpk ir pasiusk kuponą:

Siunciu \$..... Prašau siųsti "L. L." nuo 3 Nr., nuo užsiprenumeravimo datos, gauu "L. L." nuo ..... Nr. (reikiami pabraukti).

Pavarde ir vardas .....

Nr. ir gatvė .....

Miestas .....

Zona ..... Valstija .....

(Vieta laiskui, (Parašas).

PERKANT — PARDUODANT NAMĄ AR KITOKIĄ NUOSAVYBĘ KREIPKITE Į LIETUVIŠKĄ BIURĄ

A. MINIOTA REAL ESTATE

& BUSINESS BROKER

1333A Dundas St. W., Toronto OL 8443 — OL 844

Mes patarnaujame teisingai, skubiai, savo kalboj.

\$ 500 — \$ 1500 — galite gauti per mūsų biurą, tik už Jūsų parašą, be žirantų, jei Jums trūksta pinigų įmokejimui perkant namą.

Mūsų prityrę teisininkai pigiai, sudaro pirkimo — pardavimo dokumentus.

Visais biznio reikalais mūsų agentai nemokamai suteiks informaciją lietuvių kalboj ir mielai Jums patarnaus pirkimo — pardavimo atveju.

F. JONYNAS, telefonas įstaigos OL 8444 Namų OL 2972.
P. DAMBRAUSKAS, įstaigos OL8443. Namų JU. 6198.
V. JUCYS, biznio telef. OL 8444 Namų tel. OL 6718.

PAKVIETIMAS

TINKAMIAUSIŲ IR PUOSNIAUSIŲ PREKIŲ GALIMA GAUTI:

1. Baltijos — Prūsijos tikro gintaro išdirbinių didelį pasirinkimą;
2. Vokiečių radio aparatų, pritaikytų Europos stotims klausytis;
3. Razonųjų mašinelių, tinkamų mokykloms, komersantams ir kebutojams;
4. Įvairių firmų šveicariškų laikrodžių;
5. Anglų, vokiečių, belgų ir čekoslovakų porcelano, kristalo ir stiklo išdirbinių;
6. Foto aparatų — Leica ir Retina, rotatorių, braižytojams instrumentų, skaičiavimo linijuočių;
7. Ispanų ir anglų gamybos gražių odos išdirbinių;
8. Meno išdirbinių — įvairių paveikslų, medžio drožinių, lėlių, albumų, o taip pat knygų, kalėdinių atviručių ir laikraštų.

Jūs rasite pas ATLANTIC EXPORT—IMPORT COMPANY Savininką K. Motušį,

1622 Bloor St. W., Toronto. — Telef.: LA-0628.

Jūs maloniui atsilankymu bus lengvai išspręstas galvosukis, kokia dovana geriausiai įsigyti.

Vyriškų rūbų ir batų

MAŽIAUSIAS PASIRINKIMAS

TIK PAS

H. SEIGAN

4622 So. ASHLAND AVE.

TELEF.: YArds 7-1272

CHICAGO 9, ILLINOIS

ZIEMINIAI IR RUDENINIAI PALTAI, BATAI, MARSKINIAI LA KITAS PREKES GAUSITE PIGESNE KAINA IR ILGESNIAM

Išimokėjimui be nuosimčių

MOSŲ KRAUTUVĖ ATDARA:

Pirmadieniais ir antradieniais nuo 9 val. iki 9 val. 30 min.

Kitomis dienomis iki 6 val. vakaro

Sekmdieniais nuo 10 val. iki 2 valandų.

Su šiuo skelbimu nuo 10% iki 20% nuolaida.

UZEIKITE IR PATYS IŠTIKINKITE.

MANLAGUS PATARNAVIMAS.

SUSIKALBESITE LIETUVISKAI!